

Ansøgning om miljøgodkendelse for

kyllingeproduktion

Kardybvej 33

7850 Stoholm

A. Oplysninger om ejer og ejerforhold

Husdyrbrugets adresse	Kardybvej 33, 7850 Stoholm
CVR-nummer	41481153
CHR-nummer	-
Kommune	Viborg Kommune
Ejendomsnummer	9249155
Matrikel-nr.	6, Kobberup By, Kobberup
Ansøger og ejer	Hans Rauff Hansen Tastumvej 39 7850 Stoholm Mobil: 20321184 Mail: agro@rauffhansen.dk
Kontaktperson virksomheden:	Hans Rauff Hansen
Kontaktperson på miljørådgivningen:	Jakob Altenborg
Andre husdyrbrug drevet af ansøger	Tastumvej 39 Vester Skivevej 105, Viborg Koldkurvej 7, Karup Halkærvej 1, Stadil
Biaktiviteter	Ingen
Ansøgningsskema	252419
Repræsentant	Miljø & Natur Landbrugsrådgivning Kirkevej 26, 9330 Dronninglund CVR 25914562 Jakob Altenborg jakob@miljoeognatur.dk, mobil 26259791

Forord

Denne miljøkonsekvensrapport er udarbejdet i forbindelse med etablering af kyllingeproduktionen på Kardybvej 33 i Viborg Kommune, hvor formålet er at vurdere de miljømæssige påvirkninger ved udvidelse af produktionen.

Rapporten har til hensigt at give et fagligt og helhedsorienteret overblik over projektets konsekvenser for miljøet og omgivelserne. Den danner grundlag for en oplyst myndighedsbehandling og offentlig dialog i henhold til Miljøvurderingsloven og gældende lovgivning på husdyrområdet.

Projektet indebærer en godkendelse af etablering af 4 huse til produktion af kyllinger. Anlægget er udformet med fokus på at forene moderne, effektiv husdyrproduktion med hensynet til miljø, natur og naboer.

Miljøkonsekvensrapportens vurderinger omfatter blandt andet emissioner til luft og vand, påvirkninger af natur, støjforhold, lugt og landskabelige hensyn. Derudover er der lagt vægt på at beskrive afværgeforanstaltninger, som skal sikre, at påvirkningerne minimeres mest muligt.

Det er vores håb, at rapporten vil bidrage til en gennemsigtig og kvalificeret vurdering af projektets miljømæssige aspekter og samtidig fremme dialogen med både myndigheder og lokalsamfund.

Ikke teknisk resumé

Ansøger (ejер) søger om at etablere en kyllingeproduktion på ejendommen. Ansøgningen medfører at der etableres 4 nye kyllingehuse a 2760 m², heraf 2700 m² produktionsareal. Der etableres desuden fodersiloer, servicerum og varmevekslere til hvert hus.

Ejendommen er beliggende i landzonen, ca. 2,5 km sydvest for Højslev Stationsby som er den nærmeste byzone i området. Der er ca. 2,5 km til nærmeste samlede bebyggelse – Tastum. Nærmeste nabo ligger i en afstand af ca. 450 m. Lugtemissionerne i forhold til enkelt bolig, samlet bebyggelse og byzone er overholdt.

Der er i godkendelsen beskrevet forhold som støv, skadedyr, affald, lys og indkørselsforhold og hvorledes man vil sikre, at det ikke giver problemer i forhold til omkringboende. Der er tale om udvidelse af produktionen i forhold til den nuværende produktion, men i forhold til de hensyn der tages i forhold til naboer og miljø, skønnes det ikke at give anledning til øgede gener for omkringboende.

Beregningerne er foretaget, så der tages højde for de værst tænkelige emissioner af ammoniak og lugt fra staldene. For husdyrbruget er der krav om at anvende den bedst tilgængelige teknik i forhold til at begrænse ammoniakfordampningen. Dette er i lovgivningen omsat til et bestemt krav til mængden af ammoniak, der må komme fra husdyrbruget. Anlægget overholder kravene ved at anvende varmevekslere, som er en teknologi der genindvinder varmen fra staldene og derudover reducerer ammoniakemissionen fra staldene.

Beregningerne viser, at hverken natur beskyttet efter danske nationale regler eller efter EU-regler, vil modtage mere ammoniak end de grænser, der er sat herfor i lovgivningen. Grænserne er langt fra nået.

A. Oplysninger om ejer og ejerforhold	2
Forord	3
Ikke teknisk resumé	4
B. Oplysninger om husdyrbruget og det ansøgte	7
Tidligere godkendelser	7
Biaktiviteter	7
B.1 Indretning og drift af anlæg mm.	7
.....	8
Opbevaring og håndtering af husdyrgødning	8
B.2 Anlægsarbejder, bygningsændringer mm.	9
B.3 Forhold til andre husdyrbrug	10
B.4 Beliggenhed og omgivelser	11
Landskabs og planmæssige forhold	12
B.5 Ammoniakemission	15
Natur	15
Beskyttede arter	18
B.6 Lugtemission	20
B.7 Emissioner og genepåvirkninger	21
Støj	21
Rystelser	22
Lys	23
Fluer og skadedyr	23
Støv	24
Transport	24
Egenkontrol	27
Risici og håndtering	27
B.8 Affaldsproduktion og ressourceforbrug	28
Døde dyr	30
Spildevandsmængde	31
Energiforbrug	32
Vandforbrug	32
Reststoffer	33
Foder	33
B.9 Valg af BAT	34
B.10 Grænseoverskridende virkninger	34
IE-husdyrbrug	34
C.1 Foranstaltninger ved ophør	34
C.2 Anvendelse af BAT råvarer, energi, vand og management	34
Management	34

BAT energi	36
BAT vand	37
BAT – råvarer	37
Samlet BAT-vurdering	37
C.3 Ikke teknisk resume af væsentlige alternativer	38
Miljøkonsekvensrapport	39
E.1-a Udformning, dimensioner mm	39
E.1-b Forventede indvirkning på miljøet	39
Vandmiljø	40
Natur	40
Naboer/lugt	40
E.1-c Risiko for ulykker mm.	40
Risici og håndtering	40
Beskrivelse af risikominimering	41
E.1-d Væsentlige alternativer	42
E.2 Ikke teknisk resume	42
E.3 Kompetente ekspert	43
F.1-a Husdyrbrugets placering	43
F.1-b Fysiske karakteristika	43
F.1-c Energibehov og forbrug	43
F.1-d Reststoffer og emissioner	43
F.2 Rimelige alternativer	43
F.3 Referencescenarie	43
F.4	43
F.5-a Anlæggelse og tilstedeværelse af husdyrbruget	45
F.5-b Brugen af naturressourcer	45
F.5-c Emission af forurenende stoffer	45
F.5-d Faren for sundhed, kulturarv og miljø	45
F.5-e Kumulation	45
F.5-f Indvirkning på klimaet	45
F.5-g Anvendte teknologier	46
F.6 Metoder eller beviser	46
F.7 Påtænkte foranstaltninger	46
F.8 Større ulykker og katastrofer	46
F.9 Ikke teknisk resume	46
F.10 Referenceliste	46

B. Oplysninger om husdyrbruget og det ansøgte

Der skal etableres et dyrehold med slagtekyllinger. Der har tidligere været dyrehold på anlægget i form af kreaturer, men denne produktion blev nedlagt i 2024. De ældre bygningen omkring gårdspladsen nedrives og der skal etableres 4 nye kyllingestalde på hver 30 x 92 m meter hvor der bliver 2700 m² produktionsareal pr stald, svarende til ca. 50.000 stipladser pr. stald. Til hver stald etableres desuden varmevekslere, servicerum og to fodersiloer.

Tidligere godkendelser

Ingen gældende godkendelser.

Biaktiviteter

Ingen

B.1 Indretning og drift af anlæg mm.

Der bliver tale om et anlæg til produktion af slagtekyllinger. Produktionsarealet udgør efter etableringen af 4 kyllingehuse samlet 10.800 m² nettoareal til kyllinger. Anlægget omfatter herudover fodersiloer, servicerum og varmevekslere og to eksisterende gyllebeholder.

Situationsplan

De enkelte staldafsnit er opdelt og opmålt efter om afsnittet er adskilt forureningsmæssigt fra andre afsnit. Herefter er anvendt staldenes nettoareal.

Nedenstående skema viser nettoarealet.

Stalde og produktioner						
Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
Ansøgt drift						
Stald 1	2782	Mekanisk ventilation	6 m	(#813277) Kyllinger, konventionelle slagtekyllinger	0	2700
Stald 2	2787	Mekanisk ventilation	6 m	(#813278) Kyllinger, konventionelle slagtekyllinger	0	2700
Stald 3	2790	Mekanisk ventilation	6 m	(#813279) Kyllinger, konventionelle slagtekyllinger	0	2700
Stald 4	2760	Blandet ventilation	3 m	(#822587) Kyllinger, konventionelle slagtekyllinger	0	2700
Sum						10800
Nudrift						
Gl. Stalde	1077	Blandet ventilation	3 m	(#813281) Kvier, stude, ammekøer, slagtekalve (over 6 mdr.). Bindestald med riste	0	464
				(#813280) Malkekøer. Bindestald med riste	0	504
Sum						968
8 års drift						
Gl. Stalde	1077	Blandet ventilation	3 m	(#813283) Malkekøer. Bindestald med riste	0	504
				(#813282) Kvier, stude, ammekøer, slagtekalve (over 6 mdr.). Bindestald med riste	0	464
Sum						968

Opbevaring og håndtering af husdyrgødning

Gyllebeholderne er etableret og etableres således at bund og vægge er tætte, og de kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger. Gyllebeholdere tømmes regelmæssigt af hensyn til vedligeholdelse og inspektion. I forbindelse med den ansøgte produktion vil der ikke være en produktion af gylle på anlægget, men gylletankene skal anvendes til afgasset biomasse og der anvendes en del vand til rengøring af staldene, og rengøringsvandet afledes til gyllebeholderne.

Gyllevognene fyldes med sugestuds. Herved elimineres mulighederne for gyllespild i forbindelse med pumpefejl og påfyldning af gyllevogn. Anvendelse af sugestuds betragtes som den mest miljøforsvarlige måde at fylde gyllevognen.

Samlet vurderes gylleopbevaringen at leve op til BAT

Der er ikke brug for en reel opbevaringskapacitet på anlægget, da der ikke produceres gylle. Gyllebeholderen er rigelig stor til at kunne indeholde spildevandet fra rengøring i vinterhalvåret og i vækstsæsonen udbringes rengøringsvandet i henhold til gældende lovgivning.

Dybstrøelsen fra kyllingerne afsættes til biogasanlæg i forbindelse med udmugning af staldene.

Vurdering

Samlet vurderes gylleopbevaringen og håndteringen af husdyrgødning at leve op til BAT, herunder følges generel lovgivning på området.

Ligeledes vurderes bygningerne størrelse og indretning at leve op til kravene til hold af kyllinger.

Erhvervsmæssigt nødvendigt

Det er vigtigt for en virksomhed at udvikle sig og følge med samfundsudviklingen. En løbende udvidelse af en sund virksomhed er naturlig. Det er en helt naturlig udvikling at vurdere et anlægs muligheden fremadrettet og vurdere anlægget betydning for den samlede bedrift. Der er foretaget en strategisk beslutning i virksomheden omkring udvidelse af produktionen af kyllinger, hvor etablering af kyllingeproduktionen vil give grundlag for en mere spændende og harmonisk bedrift for ansatte og ejer og ikke mindst give et økonomisk rygstød til virksomheden. Etablering af kyllingeproduktionen vurderes derfor som erhvervsmæssig nødvendig.

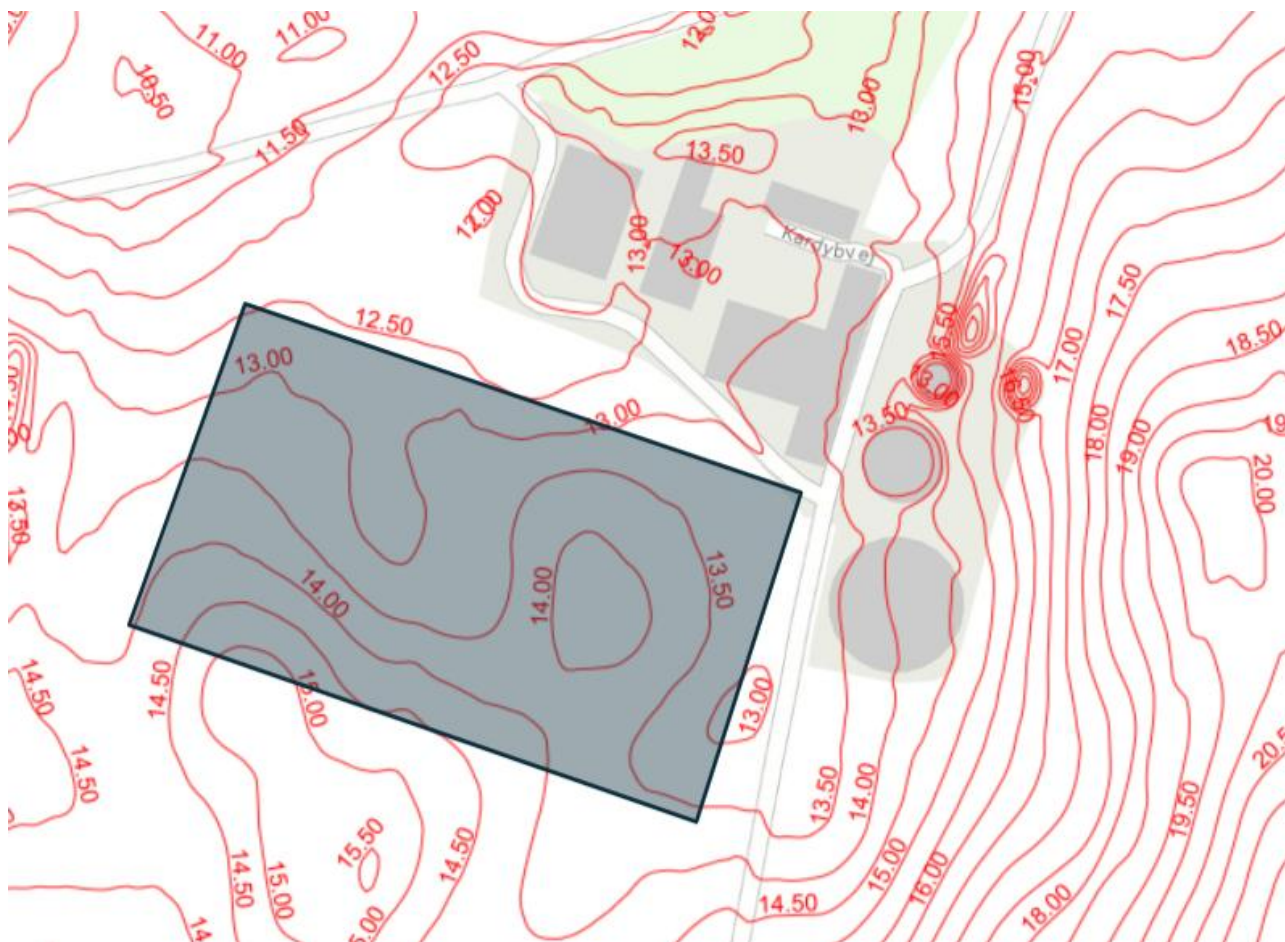
B.2 Anlægsarbejder, bygningsændringer mm.

Produktionsarealet bliver udvidet med 4 nye kyllingehuse på hver ca. 2960 m². Derudover skal der opsættes fodersiloer med en højde på 12,5 m inkl støvcycloner og varmevekslere. Desuden nedrives en stor del af de eksisterende bygninger, hvor udelukkende maskinhus og lade bevares og anvendes til lagerbygninger fremover.

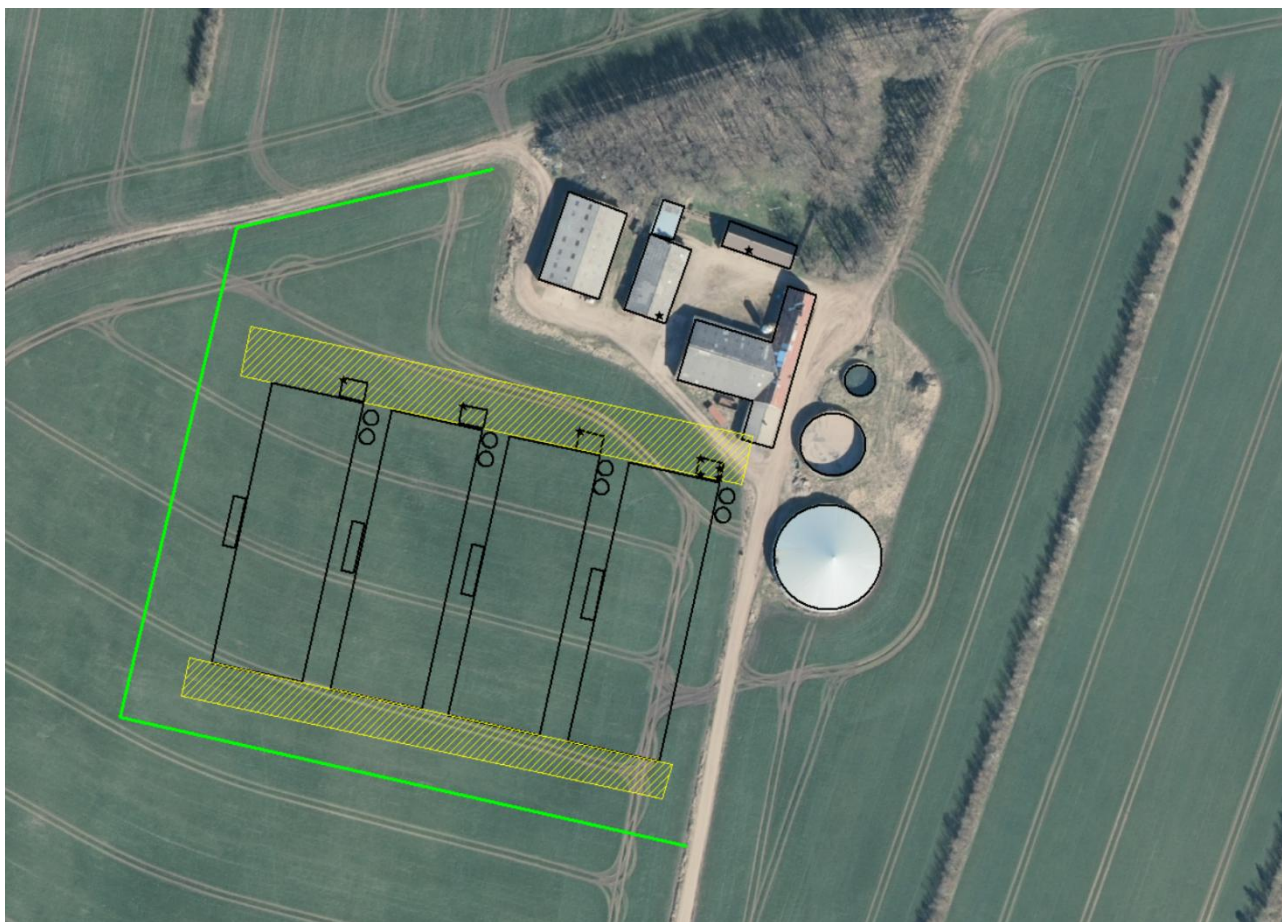
Tagvandet afledes til nedsivning ved hvert nedløb.

Placeringen af bebyggelse fremgår af kortmaterialet i husdyrgodkendelse.dk, samt af indsendte situationsplan.

Området staldene placeres i er relativt fladt, men der vil skulle foretages en vis udjævning af området. Umiddelbart vurderes det at udjævningen stort set kan holdes indenfor +/- 1 m, og det vurderes at byggeriet kommer til at ligge i kote 13,5

Der er planlagt afskærmende beplantning omkring anlægget jf nedenstående plan. Plantning vil blive etableret som et 3-rækket læhegn bestående af hjemmehørende egnstypiske træer og buske.

Forslag til slørende beplantning

B.3 Forhold til andre husdyrbrug

Anlægget er ikke forureningsmæssigt forbundet med andre ejendomme.

Der er på den samlede bedrift andre anlæg med produktion af husdyr. 50 % af geneafstanden til enkelt nabo udgør 288 m, hvilket dermed er det afstandskrav der afgør om der er forureningsmæssig sammenhæng med andre ejendomme. Indenfor en afstand af 288 meter omkring anlægget ligger der ikke andre husdyrproduktioner og derfor er der ingen forureningsmæssig sammenhæng med andre anlæg. Da der ikke ligger landbrug der udgør en forureningsmæssig sammenhæng, er forhold omkring teknisk- og driftsmæssig sammenhæng ikke vurderet.

B.4 Beliggenhed og omgivelser

I husdyrgodkendelse.dk er angivet afstande til naboer, skel, vej mm. jf. husdyrlovens §§ 6, 7 og § 8.

Afstande § 6

Område	Afstand	Beskrivelse	Afstandskrav
Eksisterende eller ifølge kommuneplanens fremtidige byzone eller sommerhusområde	2596 m	Højslev Stationsby	50 m
Område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhvervsformål eller med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.	4903 m	Beboelsesområde Fly	50 m
Nabobeboelse	410 m	Kardybvej 27	50 m

Afstande § 8

Afstandskravene er vurderet i husdyrgodkendelse.dk. Såfremt at afstandskravet ikke er overholdt vil der være en beskrivelse af hvorfor, men i de tilfælde hvor afstandskravene er overholdt vurderes det ikke at være nødvendigt med yderligere beskrivelse.

Nærmeste...	Afstand meter	Afstandskrav	Afstandskrav overholdes	Beskrivelse
Enkelt vandindvindingsanlæg	60	25 m	Ja	
Fælles vandindvindingsanlæg	2032	50 m	Ja	
Vandløb	429	15 m	Ja	
Dræn	>15	15 m	Ja	Ingen kendte dræn, men hvis der dukker et dræn op omlægges drænet således at afstanden bliver minimum 15 m
Sø	282	15 m	ja	
Privat fælles vej/ offentlig vej	268	15 m	Ja	
Levnedsmiddelvirksomhed	>25	25 m	Ja	

Beboelse på samme ejendom	55	15 m		
Naboskel	205	30 m	Ja	

Afstandene i § 8 er kun gældende for nye anlæg eller i forbindelse med udvidelser/ændringer, som medfører en forøget forurening.

Nærmeste sårbare natur er ligeledes angivet i husdyrgodkendelse.dk.

Afstande til nærmeste naturområder er følgende:

Naturkategori	Afstand meter	Beskrivelse	§7 afstand overholdt
Kategori 1 natur	5151	Habitat natur	Ja (mindst 10 m)
Kategori 2 natur	1845	Overdrev	Ja (mindst 10 m)

Vurdering

Som det fremgår af ovenstående, er alle afstandskrav i husdyrgodkendelseslovens §§ 6, 7 og 8 overholdt. Det vurderes samlet set at udvidelsen af produktionen kan finde sted uden at medføre en væsentlig påvirkning af det omkringliggende miljø.

Landskabs og planmæssige forhold

Ejendommen er beliggende i et landbrugsområde der i kommuneplanen er udlagt med nedenstående særlige retningslinjer. Der er i øvrigt ingen væsentlige planmæssige forhold.

Området er præget af landbrugsproduktion og naturområder, samt spredt bymæssig bebyggelse.

Anlægget er placeret inden for følgende områder og zoner:

(Kommuneplan 2021-2028)	Ja	Nej
Bevaringsværdige landskaber		x
Uforstyrrede landskaber		x
Større sammenhængende landskaber		x
Værdifulde Geologiske områder		x
Kystnærhedszonen		x
Værdifulde kulturarvsområder		x
Kulturhistorisk bevaringsværdi		x
Værdifulde landbrugsområder	x	
Store husdyrbrug		x
Økologiske forbindelser		x
Potentielle økologiske forbindelser		x
Naturbeskyttelsesområder		x
Potentielle naturbeskyttelsesområder		x
Natura2000		x
Skovrejsning		x
Lavbundsareal		x
Kirkebyggelinjer		x
Skovbyggelinjer		x

Strand-, Sø- og Å-beskyttelseslinjer		x
Beskyttede sten- og jorddiger		x
Klitfredning		x
Fund og fortidsminder (Totalliste med både fredede og ikke-fredede. Kun beskyttelseslinjerne indgår i KP. Selve fortidsminderne er en statslig opgave.		x

Vurdering

Udvidelsen foretages i et område der er udlagt som særligt værdifuldt landbrugsområde.

De nye stalde bliver ca. 8,5 meter høje og opføres i sandwich elementer med sorte tage. Området er ikke omfattet af landskabelige rammebestemmelser i kommuneplanen, men derimod udpeget som særligt værdifuldt landbrugsområde.

Det vurderes at staldene kan opføres uden at have betydning for oplevelsen af området, særligt med baggrund til valg af byggematerialer/farver samt anvendelsen af slørende beplantning.

Staldene, siloerne og varmevekslerne opføres i meget afdæmpede farver, og anlægget er desuden godt afskærmet af eksisterende bevoksningerne.

Her er under er eksempler på farvevalg på kyllingestalde og tilhørende teknik.

Varmeveksler som placeres mellem bygningerne.

Siloer til foder, hvor siloer typisk er lidt højere end bygningerne.

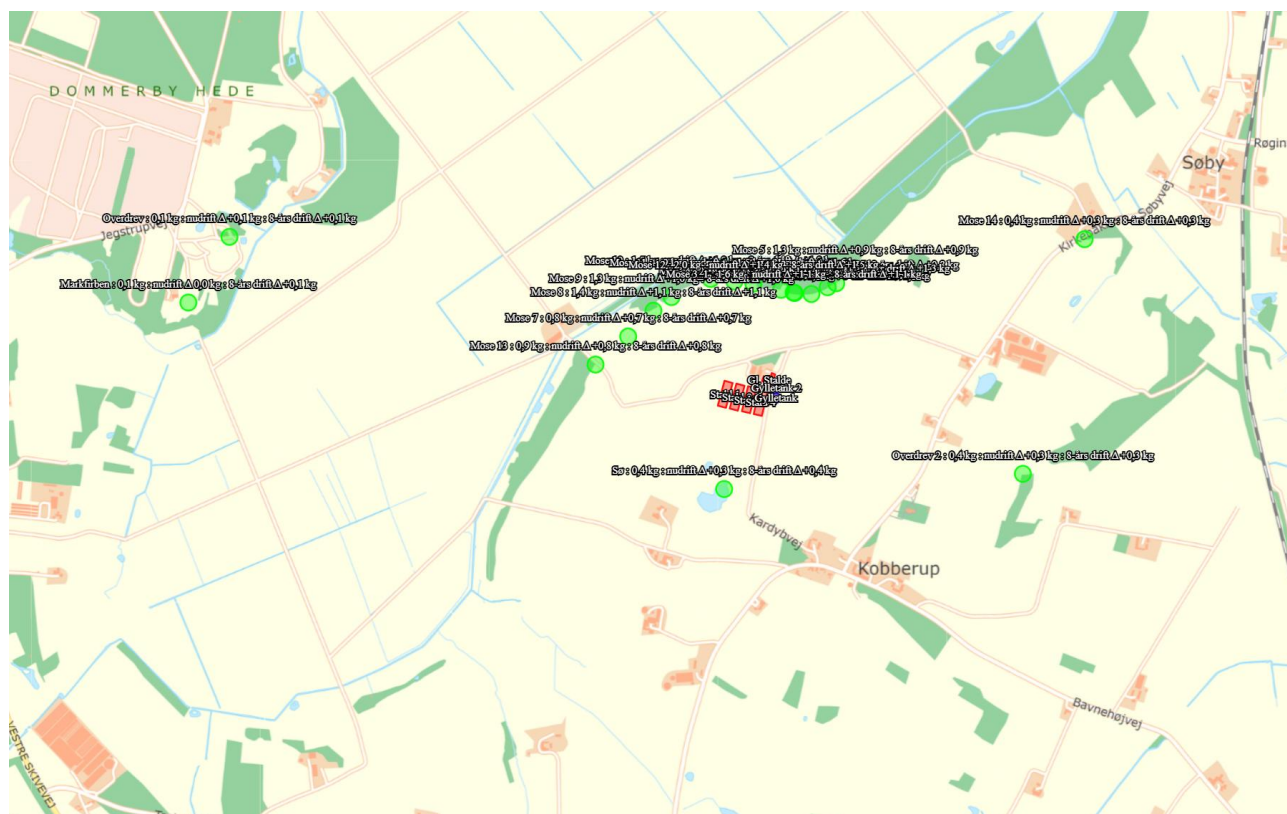

Eksempel på kyllingestald

2000-områder, samt ammoniakfølsomme skove større end 0,5 ha og mere end 20 m brede.	større end 1,0 kg N/ha pr. år, men ikke stille krav om mindre merdeposition end 1,0 kg N/ha pr. år.
---	---

*Antallet af husdyrbrug i nærheden for kategori 1-natur, opgøres som en summering af:

- 1) antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 150 kg NH₃-N pr. år inden for 200 m,
- 2) antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 450 kg NH₃-N pr. år inden for 200-300 m,
- 3) antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år inden for 300-500 m,
- 4) antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 1.500 kg NH₃-N pr. år inden for 500-1.000 m, og
- 5) antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 5.000 kg NH₃-N pr. år inden for 1.000-2.500 m.

Naturpunkter

Nedenstående skema viser depositionen til de forskellige naturkategorier som totaldeposition (kategori 1 og 2 natur) og som merdeposition (kategori 3 natur). Såfremt bekendtgørelsens afskæringskriterier som angivet i skemaet ovenfor ikke er overholdt vil det enkelte punkt efterfølgende blive beskrevet yderligere og vurderet. Er kriterierne overholdt vil der ikke blive foretaget yderligere vurderinger.

Naturkategori	Kumulation	Totaldeposition Kg N/ha/år	Merdeposition Kg N/ha/år	Vurdering
Kategori 1 natur	0	0,0	-	Nærmeste kategori 1 natur ligger ca. 5 km væk. Produktionen medfører deposition i området på 0,0 kg N/ha/år og bekendtgørelsens krav til totaldeposition til kategori 1

				natur overholdes. Det vurderes at produktionen ikke medfører en væsentlig påvirkning af området. Kumulation er ligeledes vurderet.
Kategori 2 natur		0,1	-	Nærmeste kategori 2 natur ligger ca. 1,8 km væk. Bekendtgørelsens krav til totaldeposition til kategori 2 natur overholdes. Det vurderes at produktionen ikke medfører en væsentlig påvirkning af området.
Kategori 3 natur		2,5	1,8	Nærmeste kategori 3 natur ligger nord for anlægget i form af en mose. Merdepositionen set i forhold til 8 års driften udgør op til 1,8 kg N/ha/år, og bekendtgørelsens afskæringskriterier for kategori 3 natur er dermed ikke overholdt.
Øvrig § 3 natur		0,4	0,3	Nærmeste § 3 natur ligger syd for ejendommen i form af en sø. Merdepositionen set i forhold til 8 års driften udgør op til 0,3 kg N/ha/år.

Udvidelsen overholder alle afskæringskriterier i bekendtgørelsen.

Mosen mod nord

Depositionen til mosen mod nord udgør en merdeposition på op til 1,8 Kg N/ha/år, og ligger derfor over det 1 kg N/ha/år som er vurderet ikke at medføre en væsentlig ændring af et naturområde. Den samlede deposition til området udgør op til 2,5 kg N/ha/år.

Viborg Kommune har tidligere vurderet følgende:

"Jeg har tjekket op på data fra Naturdata/Miljøportalen på nogle af mosearealerne nær Kardybvej 33, og det er min bedste vurdering, at en øget Kvælstofbelastning vil kunne ændre tilstanden. Vi har ikke et særskilt notat liggende, men jeg har nogle billeder.

Det vurderes, at mosen er i moderat til god naturtilstand, særligt båret igennem på områdernes artsrigdom, på trods af at strukturerne ikke er gode. Moseområdet er særligt udsat for forringelse ved øget kvælstoftilførsel, når tilstanden er "presset" på forhånd – i dette tilfælde er særligt tilgroning et problem udover næringsstoftilførsel fra luften og drænvand.

Mosers tålegrænse ligger på 5 – 30 kgN/ha/år, og det er naturligvis derfra konsulenten får de 30 kg fra, men springet fra 5 – 30 kgN/ha/år er netop så stort pga. de mange forskellige våde vegetationstyper der findes. På disse arealer er fundet mange positivarter, og det vurderes derfor

at området har en nedre tålegrænse omkring 15 kgN. Jeg mener baggrundsbelastningen i Viborg Kommune er ca. 14 kgN/ha/år.

Med den høje artsrigdom i mosen in mente, vurderes det, at lokaliteten vil være yderst sårbar overfor den forøgede næringsstofftilførsel."

Heraf fremgår det at mosens naturtilstand er moderat og de primære trusler til tilgroning og tilførsel af kvælstof fra drænvand og deposition af ammoniak. Viborg Kommune har i vurdering dog ikke kvantificeret kvælstoftilførslen gennem drænvand, men da der i gennemsnit udvaskes 50 kg N/ha/år fra landbrugsjord, må det antages at mosen tilføres endog meget store mængder af kvælstof fra drænvandet, minimum mængder der overskrider tålegrænsen mange gange.

Baggrundsbelastning til området er faldende og siden Viborg Kommune lavede ovenstående vurdering er baggrundsbelastningen faldet til 12,5 kg N/ha/år og meget tæt på området endda meget lavere. Da baggrundbelastningen plus den totale deposition fra den ansøgte produktion maksimalt udgør 15 kg N/ha/år, som Viborg Kommune anfører som tålegrænse for området vurderes det at etableringen af kyllingeproduktionen ikke medfører en væsentlig påvirkning af området.

Det skal i den sammenhæng understreges, at det vurderes at tålegrænsen ikke er korrekt. Området modtager meget drænvand og områdets påvirkning med kvælstof fra andre kilder overstiger depositionen med mange faktorer. Umiddelbart er det ikke muligt at kvantificere mængden, men taget i betragtning at mosen ligger som en udrænet bufferzone mellem store dyrkede arealer og den kunstige afvandingskanal, fungerer mosen som et slags rodzoneanlæg eller minivådområde som de også kaldes. Det er derfor ikke usandsynligt at området tilbageholder kvælstof i størrelsesordenen 65-100 kg N/ha/år. Derudover kan det konstateres at Viborg Kommune vurderer at tilgroning er den største trussel, hvilket er korrekt, men alligevel har kommunen end ikke iværksat plejeforanstaltning for så vidt angår hele randzonen af mosen som administreres af Viborg Kommune.

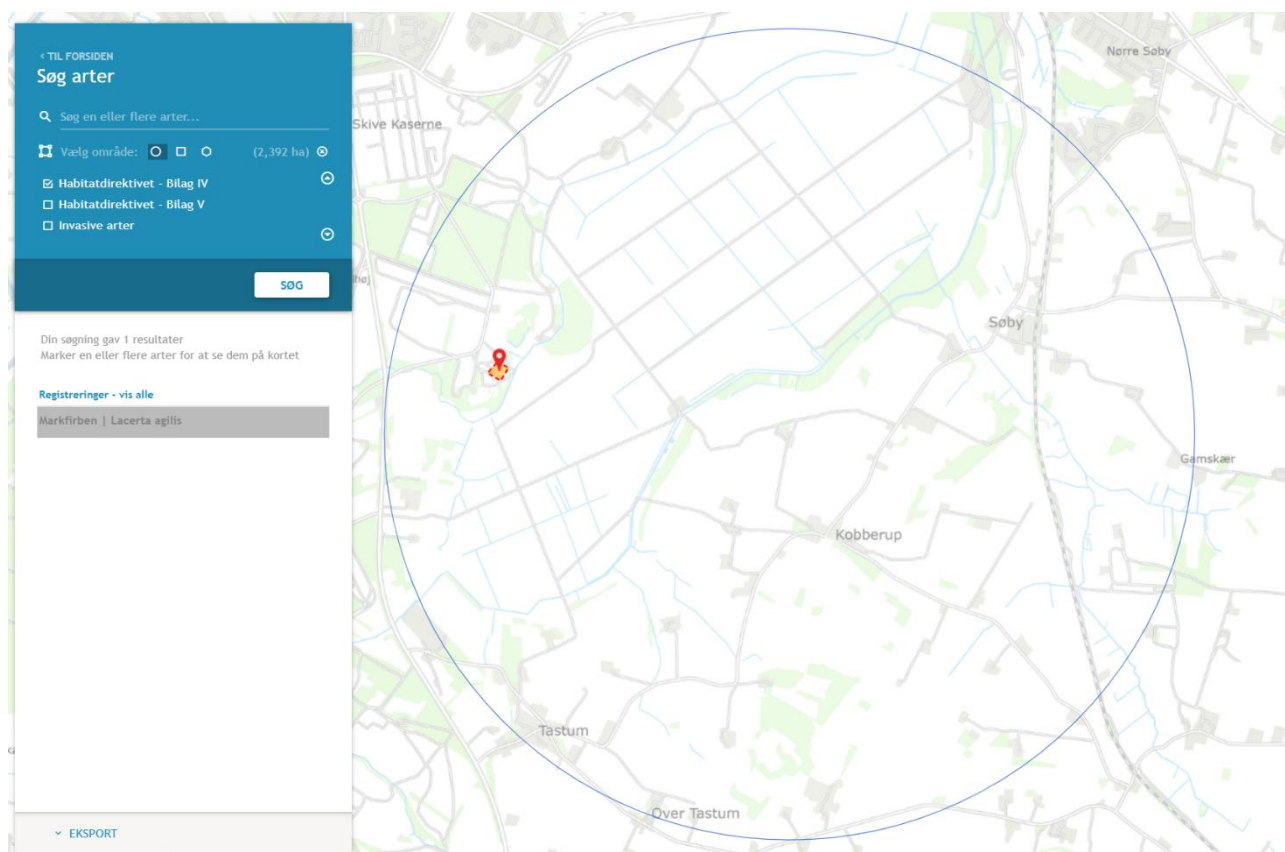
Beskyttede arter

Dyr og planter omfattet af bilag IV kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på eller omkring bedriften og bedriftens arealer. På baggrund af Faglig Rapport nr. 635, 2007 "Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV" fra Danmarks Miljøundersøgelser, samt Videnskabelig Rapport nr. 50, 2013 "Overvågning af arter 2004-2011" fra Nationalt Center for Miljø og Energi, vurderes det at følgende bilag IV-arter kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på eller omkring bedriften og udbringningsarealerne.

Navn	Registreret forekomst	Udbredelsesområde
Odder		X
Markfirben	X	
Stor vandsalamander		X
Spidssnudet frø		X
Arter af flagermus		X
Ulv		X

Arter der kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted omkring anlægget.

En søgning i Danmarks Naturdatabase viser følgende bilag IV arter i området.

Udover ovenstående er den nærmeste sø hvor der er potentiale for bilag IV-arter (spidssnudet frø og stor vandsalamander) ligger i en afstand af ca. 250 m syd for anlægget. Produktionen påvirker området totalt med 0,4 kg N/ha/år. Merdepositionen er beregnet til 0,4 kg N/ha/år. Det er samlet vurderet at depositionen ikke medfører en ændring af tilstanden i søen, og dermed vil der ikke ske en påvirkning af evt. bilag IV arter.

Der er i området ikke registreret flagermusarter. Det er dog sandsynligt at der findes flagermus i området. I forbindelse med udvidelsen af anlægget vil der blive nedrevet bygninger men ikke fjernet ledelinjer. Gamle landbrugsbygninger og ældre træer kan potentielt være levested for flagermus. Der etableres i forbindelse med projektet afskærmende beplantning som på sigt vil fungere som nye fouragerings- og levesteder for flagermus. Samlet set vurderes der ikke at ske en påvirkning af leve- eller fourageringssteder for flagermus.

Danmark har jf. Biodiversitetskonventionen forpligtet sig til at standse tabet af biologisk mangfoldighed. Arter, som er forsvundet fra Danmark eller truet af udryddelse, er registreret som sådan på Den danske Rødliste. Der er ikke registreret rødliste arter i området.

Vurdering

Ejendommen overholder alle afskæringskriterier i bekendtgørelsen i forhold til kategori 1 og 2 og i forhold til kategori 3 natur og det er vurderet, at produktionen ikke medfører en påvirkning af den nærliggende kategori 3 natur, selvom depositionen overskrider det generelle afskæringskriterie.

Ligeledes gælder at det er vurderet at produktionen ikke vil medføre en påvirkning af beskyttede arter. Der er ingen eller minimal påvirkning af de registrerede leveområder for bilag IV arter. Derfor vurderes tilstedeværelsen af bilag IV arter omkring ejendommen at være foreneligt med den produktion der er på ejendommen og det forhold at der gives en tilladelse på ejendommen vil ikke medføre en øget påvirkning af arterne.

B.6 Lugtemission

Enhver husdyrproduktion giver anledning til lugt inden for de nærmeste omgivelser. Hvor stort et område der påvirkes af lugt, afhænger af hvor stort produktionsareal der er på ejendommen og hvilken type dyr der er tale om. Desuden spiller vindretning, terræn- og beplantningsforhold ind. Lugt stammer primært fra stalden. Desuden kan lugt forekomme i forbindelse med arbejde med husdyrgødning og udbringning heraf.

Lugtemissionen i nudrift og ansøgt drift er beregnet i IT-ansøgningssystemet www.husdyrgodkendelse.dk. og er angivet i skemaet herunder.

	Lugt (LE/s)	Lugt (OU/s)	Faktisk lugt (LE/s)	Faktisk lugt (OU/s)
Nudrift	7163	30976	6163	30976
Ansøgt drift	51840	172800	51840	172800
Forskel	44677	141824	44677	141824

Som angivet i tabellen er der stigning af lugt fra produktionen i forbindelse med godkendelsen.

Lugtemission i Odour Units (OU) beregnes med OML-modellen og i Lugt Enheder (LE) med FMK-modellen. Begge modeller beregner spredningen af lugtemissionen fra husdyrbruget på grundlag af produktionsarelets størrelse og lugtemissionsfaktorerne for den eller de pågældende dyretyper og staldsystemer fastsat i hhv. OU og LE, jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, B. Faktisk lugt er den beregnede lugtafgivelse til omgivelserne, efter at eventuelle teknologier til reduktion af lugtemission er inkluderet i beregningerne.

Der er ligeledes foretaget beregninger af lugtpåvirkningen til husdyrbrugets nærmeste naboer i www.husdyrgodkendelse.dk. Den beregnede geneafstand for områdetyperne nabobeboelse, byzone og samlet bebyggelse fremgår af nedenstående tabel:

Bebyggelse	Kumulation Antal	Model	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet afstand til bebyggelse (m)	Genekriterie overholdt
Kardybvej 27 (enkelt bolig)	0	Ny	461	480	Ja
Kirkebakken 3 (enkelt bolig)	0	Ny	576	674	Ja
Tastumvej 52B (samlet bebyggelse)	0	Ny	956	2417	Ja
Højslev Stationsby (byzone)	0	Ny	1358	2717	Ja

Naboer

Kumulation

I forhold til naboer gælder ligeledes et kumulationsprincip, hvor kravene skærpes såfremt der ligger andre produktioner med en ammoniakemission over 750 kg indenfor en afstand af 100 meter fra enkeltliggende naboer eller 300 meter fra samlet bebyggelse eller byzone. Kumulationsafstanden beregnes fra et vægtet gennemsnitpunkt til nærmeste punkt i den relevante zone.

Der ligger ikke andre produktioner indenfor kumulationsafstandene, og kumulationen er derfor ikke inddraget i vurderingerne.

Boligerne på ejendomme med landbrugspligt er ikke omfattet af det generelle beskyttelsesniveau. Dette samme gælder boliger ejet af ansøger. Derfor kan der godt ligge beboelser nærmere produktionen end dem der er angivet på kortet.

Vurdering

Produktionen overholder bekendtgørelsens lugtgenekrav, og dermed vil der ikke være en belastning af området udover hvad der kan accepteres.

B.7 Emissioner og genepåvirkninger

Støj

Potentielle støjgener fra et landbrug med kyllingeproduktion kan omfatte følgende:

1. **Ventilationssystemer:** Kyllingeproduktionsanlæg har ofte kraftige ventilationssystemer for at opretholde den rette klima- og luftkvalitet. Disse systemer kan larme, især hvis de ikke er korrekt vedligeholdt.
2. **Kyllingernes egne lyde:** Kyllinger laver naturligt lyde, som klukken, kragen og skrig. I store anlæg kan disse lyde blive mere udtalte og bidrage til samlet støj.
3. **Transportaktiviteter:** Lastbiler og andre transportkøretøjer, der kommer og går fra anlægget for at bringe foder eller hente kyllinger, kan skabe støj, især hvis aktiviteten foregår på tidspunkter, hvor der generelt er lavere baggrundsstøj.

Driftsperiode

Overordnet set foregår alle aktiviteter udenfor kyllingehusene indenfor normal arbejdstid, det vil sige mellem 7-17. Det vil sige afhentning af dyr, udmugning, foderlevering og levering af øvrige varer som f.eks. strøelse.

Ventilationsanlægget er i drift hele døgnet, men vil i natteperioden naturligt køre med lavere effekt på grund af lavere temperatur i omgivelserne.

For så vidt angår støj fra landbrugsmaskiner vil der dagligt forekomme kørsel. Herudover vil der forekomme sæsonbetonet kørsel ved husdyrgødning og markarbejde. Støj fra dyr vurderes ikke at kunne høres udenfor bygningerne, med mindre at porte er åbne, hvilket kun vil være tilfældet i forbindelse med levering eller afhentning af dyr.

Tiltag mod støjkloder

Støj søges generelt dæmpet ved valg af støjsvag teknologi og afskærmning, og der er ingen stationære støjkloder placeret udenfor bygninger på anlægget. Endvidere søges al unødigt tomgangskørsel undgået.

Vurdering

Det vurderes at ejendommens samlede støjbidrag, angivet som det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) i punkter 1,5 m over terræn, målt eller beregnet ved nærmeste beboelses opholdsareal, ikke overskrider Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for støj, og den ansøgte drift af ejendommen kan ske uden væsentlig gene for omkringboende.

Rystelser

Virksomhedens bidrag til niveauet for vibrationsniveauet (dB re 10⁻⁶ m/s²) målt som det maksimale KB-vægtede accelerationsniveau med tidsvægtning S må ikke overstige værdierne i Lavfrekvent støj, infralyd og vibrationer i eksternt miljø Orientering fra Miljøstyrelsen, nr. 9 1997,

Anvendelse	Tidspunkt	Vægtet accelerationsniveau L _{aw} i dB
Boliger i boligområder (hele døgnet)	Hele døgnet	75
Boliger i blandet bolig/erhvervsområde	18-7	75
Børneinstitutioner og lignende	I åbningstiden	75
Boliger i blandet bolig/erhvervsområde	7-18	80
Kontorer, undervisningslokaler og lignende	Hele døgnet	80
Erhvervsbebyggelse	Hele døgnet	85
Kontorer og tilsvarende lokaler i erhvervsbebyggelse, hvor	Hele døgnet	80

der foregår følsomme aktiviteter		
----------------------------------	--	--

Anvendelse	Tidspunkt	A-vægtet lydtryksniveau (10-160 Hz), dB	G-vægtet lydtryksniveau dB
Beboelsesrum, herunder børneinstitutioner og lignende	18-7	20	85
	7-18	25	85
Kontorer, undervisningslokaler, og lignende støjfølsomme rum	Hele døgnet	30	85
Erhvervsbebyggelse	Hele døgnet	35	90

Brug af maskiner i landbruget kan i nogle tilfælde give anledning til vibrationsgener. Dette vil typisk være rystelser maskinføreren udsættes for, fremfor rystelser der giver gener for det omgivende miljø. Denne type rystelser er en arbejdsmiljøfaktor og vurderingen af dette forhold indgår i arbejdspladsvurderingen (APV) og behandles ikke nærmere her.

Vurdering

I forbindelse med transporter kan der muligvis være vibrationer fra køretøjerne. Dette vil dog ikke være i et omfang der overstiger, hvad der almindeligvis må forventes fra kørsler på landets veje. Der er nabobeboelser beliggende umiddelbart op til veje og indkørsler til ejendommen, men disse naboer er beliggende umiddelbart ved indkørslen fra Kardybvej, hvorfor farten naturligt vil være reduceret og rystelserne derfor minimeret til et minimum. Rystelser fra ejendommen eller transporter i forbindelse med driften af denne forventes derfor ikke at give gener for omgivelserne, og det vurderes at grænseværdierne overholdes til alle områder nævnt i ovenstående tabeller.

Lys

Lysforhold

På ejendommen opsættes ikke projektører eller lignende kraftig udendørs belysning.

Der er ingen vinduer i bygningerne og derfor er stort set ingen lysudslip fra bygningerne.

Forurenings- og genebegrænsende foranstaltninger

Lyset vil udelukkende være tændt på det niveau som enten er foreskrevet af anden lovgivning eller i det omfang det er nødvendigt i forbindelse med ophold i staldene.

Udendørsbelysning vil være tilkoblet bevægelsessensorer eller automatisk slukning.

Vurdering

Det ansøgte projekt vil ikke medføre ændringer i lyspåvirkningen fra anlægget. Med de hensyn der tages i forhold til lys forventes det ikke, at ejendommens belysning vil påvirke omgivelserne i negativ retning.

Fluer og skadedyr

Skadedyr

Generel bekæmpelse af skadedyr

I tilfælde af skadedyrsangreb vil der blive iværksat bekæmpelse af skadedyr foretages efter Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi fastsatte retningslinjer.

Fluegener

Kemisk fluebekæmpelse foretages efter retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi. Der foretages udelukkende bekæmpelse såfremt der konstateres fluegener.

Rottebekæmpelse

Bekæmpelse af rotter foretages efter Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi retningslinjer. Der er aftale med privat bekæmpelsesfirma. Strategi vedr. bekæmpelsen aftales løbende med firmaet.

Vurdering

Det vurderes, at der med ovenstående udføres en effektiv og tilfredsstillende flue- og skadedyrsbekæmpelse.

Støv

I forbindelse med levering af foder kan der opstå støvgener, hvilket dog oftest er af begrænset karakter. Udfodring i sig selv vil ikke forårsage væsentlige støvgener og støvgenerne vil være begrænset til husene.

Kraftfoder blæses ind i udendørssiloer. Fodersiloer er monteret med støvcycloner der begrænser støv fra indblæsningen.

Der vil være en del støv i ventilationsluften fra anlægget. Støvgenerne begrænses dog gennem anvendelse af varmevekslere, hvor en stor del af støv fra luften tilbageholdes i filtre i varmeveksleren.

Ved beboelser langs grusveje er der ved transport med gylle og grovfoder megen opmærksomhed rettet mod disse. Der køres efter forholdene.

Forurenings- og genebegrænsende foranstaltninger

Der vil i det daglige være fokus på at minimere støvgener udenfor husdyrbruget, og i forbindelse med færdsel på ikke befæstede veje, vil der være særligt fokus omkring ejendomme beliggende nær ved vejene. Der er ingen beboelse beliggende med anlæggets indkørsel.

Vurdering

På baggrund af afstanden til de umiddelbare naboer og det faktum at der ikke ligger naboer op ad ikke befæstede veje omkring anlægget, samt husdyrbrugets fokus på minimering af støvgener i forbindelse med foderopbevaring og håndtering samt transporter, vurderes det, at det ansøgte ikke vil medføre væsentlige gener for omgivelserne som følge af støv.

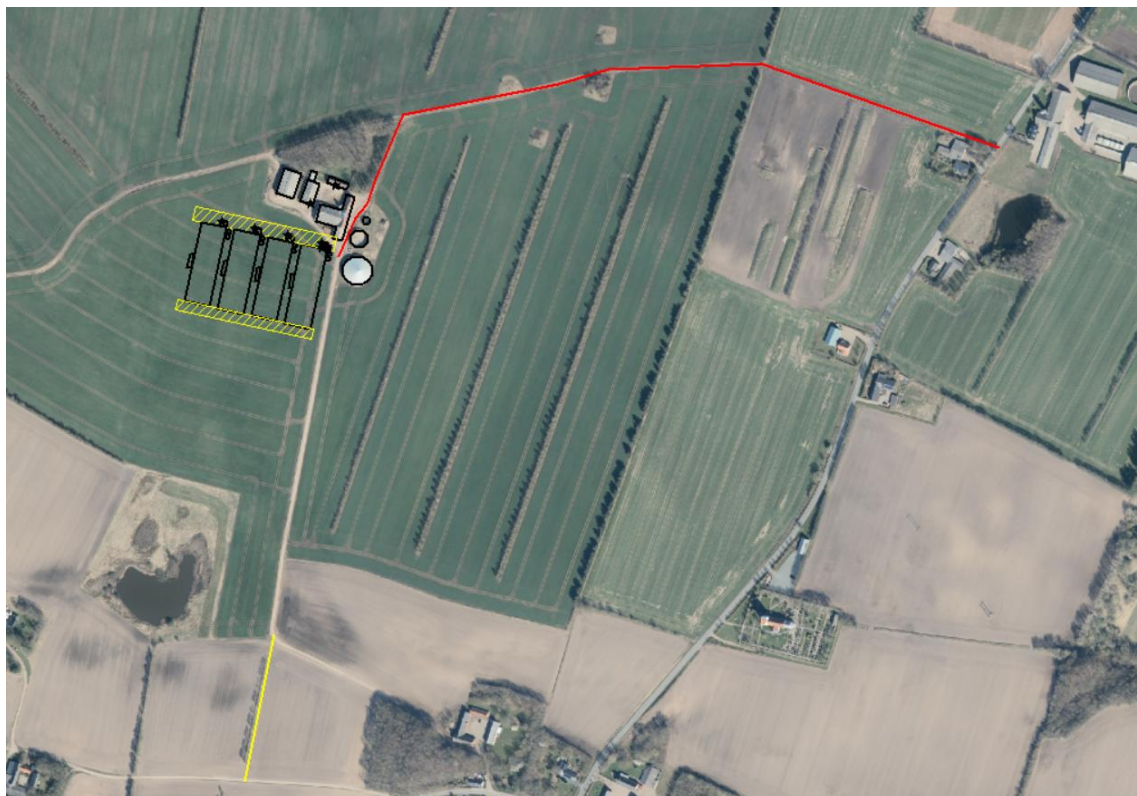
Transport

Transporter	Før godkendelse	Efter godkendelse
	Antal/år	Antal/År
Transport af tilskudsfoder	50	170
Strøelse	10	5
Transporter dyr	26	170
Afhentning af døde dyr	25	8

Afhentning af mælk	183	0
Grovofer	50	0
Afgasset biomasse	140	140
Udbringning af husdyrgødning	100	100
Levering til Biogas	0	75
Affald	26	26
Diverse (dyrlæge, rådgivning mm.)	25	25
Transporter i alt	635	719

Vurdering af transportveje til og fra ejendommen

Alt transport til og fra ejendommen med direkte adgang via privat indkørsel og fra den offentlige vej Kardybvej. Langs med Kardybvej findes der andre beboelser, og der er beboelser umiddelbart ved ejendommens udkørsel. Antallet af transporter ændres ikke væsentligt og forventes at stige med op til 84 transporter om året, hvilket svarer til en transport hver 4. dag. Nabobeboelserne er desuden beliggende umiddelbart ved indkørslen hvor farten er reduceret. Det var et ønske fra ansøger at anvende en alternativ rute som ikke fører alle transporter gennem Kobberup, men desværre vil ejerne af den alternative rute (røde streg), der har udkørsel til Kirkebakken, ikke lade ansøger anvende vejen. Samme nabo vil desuden heller ikke acceptere at anlægge en vej der går uden om Kobberup i sydlig retning (gule streg). Det er derfor som udgangspunkt ikke muligt for ansøger at reducere generne for beboerne i Kobberup, men det er ikke fordi viljen ikke er der. Der kan forekomme kørsel mm. langs andre veje, hvor der ligger beboelser, og her vil der være opmærksomhed omkring transporten, hvilket omfatter henstillinger til maskinstation om at reducere fart og om at udvise generelt hensyn til naboer.

Alternative ruter

Interne transportveje

Størstedelen af transporterne er med foder og afhentning af dyr. Samlet set vil være en stigning i antallet af transporter med det ansøgte projekt.

Transporterne forventes hovedsageligt at foregå på hverdage inden for normal arbejdstid, dvs. kl. 7-18, men kan til tider foregå i aften- og nattetimerne. Transport til og fra husdyrbruget vil altid foregå ved hensynsfuld kørsel. Derudover tilstræbes, at al tung transport gennemføres på hverdage inden for normal arbejdstid.

Vurdering

Ved miljøgodkendelse af husdyrbrug er det muligt at regulere trafik internt på bedriften og ved ind- og udkørsel. Det gælder hvis trafikken giver anledning til gener for naboer tæt på ejendommen, eller f.eks. hvis oversigtsforholdene ved udkørsel til offentlig vej vurderes, at kunne give anledning til farlige situationer for trafikken.

Der kan ikke stilles vilkår til trafik på offentlig vej, som lovligt kan anvendes til kørsel med den type køretøjer, der anvendes til drift af husdyrbrug. Her er det vejmyndighedernes vurdering om der er et generelt problem, som skal tages hånd om. Det kunne f.eks. være vejens bæreevne, der ikke kan holde til særligt tunge køretøjer. Natur- og Miljøklagenævnet har i en tidligere klagesag fastslået: *"Spørgsmål om f.eks. belastning af det lokale vejnet reguleres ikke ved husdyrbrugloven, men af den relevante vejlovgivning, og afgøres af relevante vejmyndigheder. Færdsel på offentlig vej reguleres i øvrigt af færdselsloven og håndhæves af politiet."*

Der er tale om gode til- og frakørselsforhold til ejendommen og det vurderes på den baggrund, at transporter til og fra ejendommen ikke medfører væsentligt gener for de omkringboende.

Egenkontrol

Egenkontrol på et landbrug med slagtekyllinger er en systematisk tilgang til at sikre, at dyrene opfedes, slages og behandles i overensstemmelse med gældende lovgivning og bedste praksis for dyrevelfærd, fødevarer sikkerhed og miljøbeskyttelse. Her er nogle nøgleelementer af egenkontrolsystemet:

1. **Kvalitetskontrol:**
 - Implementering af standarder for fodertype, vanding og sundhedspleje.
 - Løbende overvågning af dyrenes vækst, helbred og generelle trivsel.
2. **Dokumentation:**
 - Registrering af alle aktiviteter relateret til produktionsprocessen, herunder indkøb af kyllinger, fodersammensætning, medicinering og vaccination.
 - Opbevaring af journaler over sundhedsevalueringer og kontrol af sygdomsudbrud.
3. **Fødevarer sikkerhed:**
 - Sikring af, at foder og vand er rent og sikkert for forbrug.
 - Overholdelse af HACCP-principper (Hazard Analysis and Critical Control Points) for at identificere og håndtere risici i produktionskæden.
4. **Dyrevelfærd:**
 - Regelmæssige vurderinger af, hvordan dyrene holdes, herunder pladsforhold, lysforhold, ventilation og adgang til vand og foder.
 - Uddannelse af personale i dyrevelfærd og menneskelig håndtering af kyllinger.
5. **Sundhedsovervågning:**
 - Regelmæssige sundhedstjek og vaccinationer af kyllinger for at forebygge sygdomme.
 - Overvågning af eventuelle sygdomsudbrud og hurtig reaktion på helbredsproblemer.
6. **Rengøring og hygiejne:**
 - Fastlagt procedurer for rengøring af stalde, udstyr og transportmidler for at reducere risikoen for smittespredning.
 - Implementering af biosecurity-foranstaltninger for at beskytte mod sygdomme fra eksterne kilder.
7. **Uddannelse og træning:**
 - Uddannelse af medarbejdere i egenkontrolpraksis og vigtigheden af dyrevelfærd og fødevarer sikkerhed.
 - Opdatering af medarbejdere om nye reguleringer og teknikker inden for kyllingeproduktion.

Ved at implementere et grundigt egenkontrolsystem kan landbrug med slagtekyllinger sikre, at deres produktion er bæredygtig, sikker og etisk ansvarlig. Dette kan også forbedre forbrugernes tillid til produkterne.

Med ovenstående er der redegjort for, at der er fokus på management og egenkontrol på ejendommen. Ved at registrere og iagttage daglige rutiner og forbrug, kan eventuelle uhensigtsmæssige forhold identificeres og afhjælpes. Det vurderes samlet set at driften af husdyrbruget på adressen inkl. egenkontrol og management lever op til lovens krav. Driften af husdyrbruget forventes derfor samlet set ikke at medføre en væsentlig negativ virkning på miljøet

Risici og håndtering

Brand

Kan opstå som følge af fejl i elinstallationer og medføre risiko for udslip af giftige stoffer. Dette søges undgået ved at vedligeholde el-udstyr og undgå adfærd, der kan beskadige ledninger og elektriske hjælpemidler.

Husdyrgødning

Kan forekomme ved spild af gødningsrester i forbindelse med udmugning. Udmugning foregår i den "beskidte ende" af kyllingehusene. Der bliver port i begge ender og enden med service bygning bliver ren ende og den modsatte ende den beskidte ende. Området udenfor porten bliver befæstet og således at evt. splid kan opsamles. Udmugning foregår således direkte fra hvert hus til vogn.

Risiko for spild forsøges minimeret ved at:

- Der er ryddet op, hvor der arbejdes.
- Medarbejdere får god instruktion.
- Bygninger og maskiner vedligeholdes.
- Der er gode adgangs- og transportveje.
- De befæstede arealer rengøres efter udmugning.

Udslip af miljøskadelige stoffer

Hvor der opstår uheld med risiko for udslip af skadelige stoffer, kontaktes kommunens miljøberedskab. Hvor der er overhængende fare, alarmeres alarmcentralen på telefon 112.

Kemikalier

Forskellige hjælpemidler som rengørings- og desinfektionsmidler til staldrengøring, konserveringsmidler til foderbrug, medicin og andre hjælpepestoffer, der kan udgøre en miljørisiko, håndteres og opbevares, så der ikke kan ske en utilsigtet udledning til miljøet. Alle kemikalier opbevares og anvendes i rum med fast gulv hvorfra evt. spild enten kan opsamles eller afledes til opsamlingsbeholderen for vaskevand.

Pesticider og sprøjteudstyr

Der er ingen opbevaring af pesticider, alt markarbejde foretages med udgangspunkt fra anden ejet ejendom.

Oplag af olie og andre kemikalier

Der er en olietank på anlægget. Tanken er placeret på fast gulv uden afløb.

Samlet vurdering af risikoelementer vedrørende miljøforhold

Det vurderes, at håndteringen af husdyrgødning foregår på en tilfredsstillende måde, og at husdyrbruget samlet set håndterer risikoelementerne korrekt og derfor ikke vil have en negativ påvirkning på miljøet og omgivelserne.

B.8 Affaldsproduktion og ressourceforbrug

Der forventes en affaldsproduktion der er proportionel med virksomhedens størrelse og type.

Affaldshierarkiet, jf. § 6 b i lov om miljøbeskyttelse, iagttages. Det betyder, at beskrivelsen skal illustrere, hvordan affaldshåndteringen på husdyrbruget lever op til affaldshierarkiet jf.

Miljøbeskyttelseslovens § 6 b. Heraf fremgår det at affaldsforebyggelse og -håndtering skal ske i overensstemmelse med følgende affaldshierarki:

- 1) Affaldsforebyggelse.
- 2) Forberedelse med henblik på genbrug.
- 3) Genanvendelse.
- 4) Anden nyttiggørelse.
- 5) Bortskaffelse.

Husdyrbruget skal sortere sit affald og sikre, at mest muligt affald bliver sorteret fra til genbrug, genanvendelse og anden endelig materialenyttiggørelse. Affald som ikke kan genanvendes skal håndteres som forbrændingseget, deponeringseget eller farligt affald i henhold til Viborg Kommunes regulativ for erhvervsaffald.

Husdyrbruget skal håndtere sit affald efter reglerne i affaldsbekendtgørelsens og affaldsaktørbekendtgørelsen. Det betyder, at husdyrbruget skal sortere deres erhvervsaffald og aflevere det til en godkendt affaldsmottager med henblik på genbrug, genanvendelse eller anvendelse til anden endelig materialenyttiggørelse.

Ifølge affaldsbekendtgørelsen defineres erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse som værende:

- Glasaffald
- Metalaffald
- Plastaffald
- Papiraffald
- Papaffald
- Træaffald
- Genanvendeligt farligt affald, herunder batterier og elektronik
- Genanvendeligt PVC-affald
- Andet affald, der er egnet til materialenyttiggørelse, fx byggeaffald og have-/parkaffald.

Husdyrbruget skal sikre en høj reel genanvendelse af affaldet og skal på anmodning fra kommunen kunne dokumentere, at affaldet bliver leveret til et godkendt affaldshåndteringsanlæg, som sikrer, at de enkelte affaldsfraktioner reelt bliver forberedt med henblik på genbrug eller genanvendt. Dokumentationen kan være fra behandlingsanlægget.

Virksomheder kan aflevere affaldet til:

- Et genanvendelsesanlæg eller et anlæg, som forbereder affald til genbrug, der er registreret i Affaldsregistret.
- En indsamlingsvirksomhed, der er registreret i Affaldsregistret.
- En virksomhed, som kan undlade at lade sig registrere efter bekendtgørelse om Affaldsregistret og om godkendelse som indsamlingsvirksomhed.
- Et kommunalt behandlingsanlæg, der er registreret i Affaldsregistret.
- En kommunal genbrugsplads eller en kommunal ordning efter § 11.
- En frivillig tilbagetagingsordning, jf. bekendtgørelse om affald.

Det vurderes, at husdyrbruget kan producere farligt affald, herunder for eksempel:

- Oliefiltre
- Batterier
- Spildolie
- Spraydåser
- Kanyler
- Kemikalierester
- Rester af kunstgødning
- Giftrester (også rottegift)
- Medicinrester
- Lysstofrør

Opbevaring af farligt affald kan udgøre en miljørisiko.

Vurdering

Ejendommen er omfattet af § 16 a og er derfor omfattet af miljøministeriets affaldsregulering og Viborg Kommunes til enhver tid gældende affaldsregulativ for erhvervsaffald. Husdyrbruget skal derfor også være tilknyttet kommunens ordning for håndtering af farligt affald eller have aftale med

en anden godkendt indsamler eller behandlingsanlæg, såfremt der opstår farligt affald på husdyrbruget.

Affaldsmængder

Efterfølgende angiver anslåede og forventede mængder af affald årligt.

Fast affald

Affaldstype	Opbevarings- sted	Transportør	Modtageanlæg	Mængder kg pr. år	EAK-kode	ISAG- kode
Fast affald:						
Tom emballage (papir)	Container	Egen	Godkendt modtageanlæg	100	15.01.01	50.00
Tom emballage (plast)	Container	Egen	Godkendt modtageanlæg	100	15.01.02	52.00
Tom emballage (pap)	Container	Egen	Godkendt modtageanlæg	100		
Bigbags af PE-plast	Container	Egen	Godkendt modtageanlæg	50	15.01.02	52.00
Lysstofrør og elsparepærer		Egen	Kommunal modtagestation		20.01.21	79.00
Jern og metal	Intet fast	Produkthandler	Produkthandler	varierer	02.01.10	56.20
Rest efter sortering	Container	Godkendt indsamlings- virksomhed	Godkendt modtageanlæg	750	Afhængig af indhold / 15.01.07	19.00
Glas	Intet fast	Egen	Kommunal modtagestation		20.01.02	51.00

Vurdering

Affald sortes med henblik på genanvendelse og bortskaffes på kommunal genbrugsstation. Det vurderes at ejendommen lever op til affaldshierarkiet og til affaldsregulativerne for Viborg Kommune.

Døde dyr

Døde dyr opbevares i container, indtil de afhentes af destruktionsanstalt, DAKA. Afhentning sker løbende. Animalsk affald opbevares så der ikke opstår uhygiejniske forhold, indtil afhentning til autoriseret destruktionsanstalt. Døde dyr opbevares i kølecontainere ved hvert servicerum.

Kemikalier generelt

Eventuel opbevaring af brugte sprøjter vil ske i kanyleboks og bortskaffes i overensstemmelse med kommunens affaldsregulativ.

Pesticider

Der er ingen opbevaring af pesticider, alt sprøjtning foretages af maskinstation.

Oliekemikalier

Der er ingen olie eller oliekemikalier på anlægget.

Spildevandsmængde

Spildevandstyper	m ³ /år efter godkendelse	Afledes til	Renseforanstaltning
Rengøringsvand, drikkevandsspild mv.	500 m ³	Gyllebeholder	Ingen
Sanitært spildevand	150 m ³	Nedsivning	Septiktank

Beskrivelse af spildevandstilledning

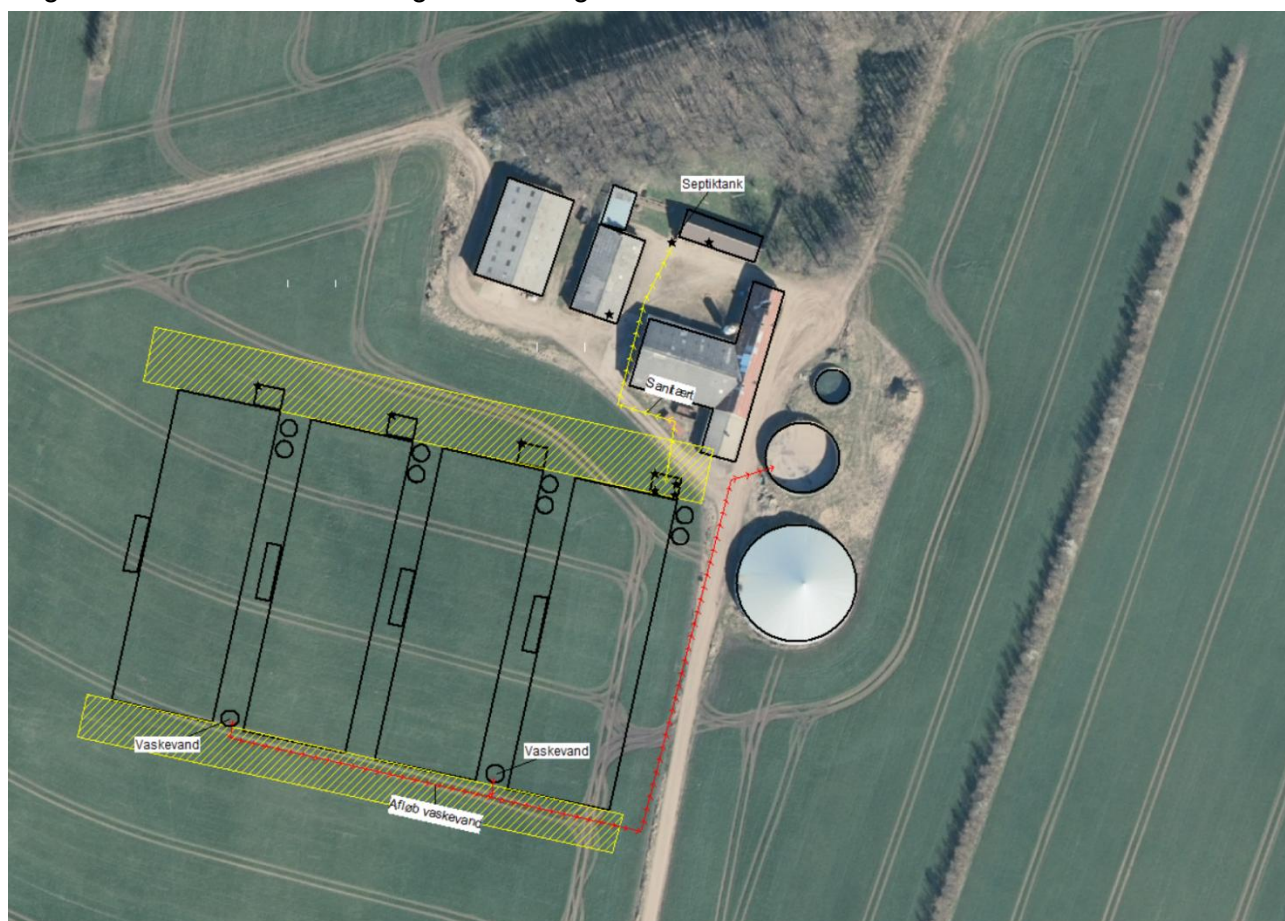
500 m³/år spildevand ledes til gyllebeholder med flydende husdyrgødning i forbindelse med udvidelsen.

Beskrivelse af spildevandsafledning

Rengøringsvand ledes fra stald til gyllebeholder.

Sanitært spildevand fra kyllingehusene vil blive koblet på eksisterende septiktank med sivedræn.

Tagvandet afledes til nedsivning. Nedsivningen etableres under hvert nedløb.

Afløbsplan

Energiforbrug

Energi

Type	Forbrug nudrift	Forbrug ansøgt
Elforbrug	20.000 kwh	325.000 kwh
Opvarmning		Varmepumper og flis eller gasfyr
Diesel	5000 l	5000 l

Elforbruget på husdyrbruget går primært til belysning og opvarmning. Energiforbruget er anslået ud fra tilsvarende produktioner og ansøgers forventninger til energiforbruget.

Energibesparende foranstaltninger

Der anvendes LED belysning i stalderne og der anvendes frekvensstyret ventilation.

Vurdering

Elforbruget vurderes at være på et rimeligt niveau for en produktion af den ansøgte størrelse.

Vandforbrug

Vand

Type	Forbrug nudrift	Forbrug ansøgt
Årligt forbrug af drikkevand	3000 m ³	10000 m ³
Årligt forbrug af vaskevand til vask af stalde	500 m ³	500 m ³

Forbruget af vand i ansøgt drift er anslået ud fra normtal.

Bedriften forsynes med vand fra privat vandforsyning. Der forventes en stigning af vandforbruget i forbindelse med godkendelsen.

Vandbesparende foranstaltninger

Drikkevandsinstallationerne på bedriften efterses og rengøres jævnligt med henblik på at undgå spild.

Eventuelle lækager i systemet identificeres straks og repareres hurtigst muligt.

Vurdering

Vandforbruget vurderes at følge normforbruget og vurderes at være rimeligt. Vandforbruget er i øvrigt en del af virksomhedens fokus i Miljøledelsen og forbruget vil blive løbende monitoreret.

Reststoffer

Udbringning af husdyrgødning bliver foretaget efter de gældende generelle regler ift. indhold af fosfor og kvælstof. Husdyrgødningen vil i øvrigt indeholde vand og fodersplid mm. Disse forhold er der i de generelle regler taget højde for og det vurderes derfor at udbringningen af gylle lever op til disse generelle regler.

Foder

Der anvendes kraftfoder og strøelse. Kraftfoder leveres til udendørssiloer. Der udfordres i automatisk fodersystem med ad libitum foder.

Der sikres effektiv fodring gennem foderets sammensætning og løbende foderkontroller, således at fodringen stemmer overens med dyrenes behov. Derudover er sundhedsstyring vigtig for en effektiv produktion med lavest muligt forbrug af foder- og hjælpestoffer.

Der er på bedriften stor opmærksomhed mod at minimere anvendelsen af råvarer i produktionen. Der laves således løbende foderkontroller, for derigennem at kunne monitere fodereffektivitet og produktionseffektivitet. Der anvendes fasefodring og foderet tilsættes fytase. Der er fokus på at minimere spild af foderstoffer og på at optimere og minimere indholdet af fosfor og protein i foderstoffer, dog altid med fokus på virksomhedens produktionsresultater og ikke mindst dyrenes velbefindende.

Vurdering

Det vurderes at foderforbrug og tiltag i øvrigt vedr. foder lever op til en produktion af den ansøgte størrelse.

Samlet vurdering af affalds- og ressourceforbrug

Virksomheden er omfattet af Affaldsbekendtgørelsen og Viborg Kommunes Affaldsregulativ for erhverv. Virksomheden oplyser, at reglerne efterleves.

Det vil sige, at

- Affald sorteres i fraktioner og bortskaffes til genanvendelse.
- Deponeringsegnede affald skal frasorteres og opbevares, så vindflugt undgås.
- PVC-affald frasorteres og bortskaffes korrekt.
- Klinisk risikoaffald som kanyler, medicinflasker og lignende opbevares forsvarligt i egnet emballage

Beskyttelse af jord, grundvand og overfladevand:

- Farligt affald opbevares, så det ikke kan løbe til jord, grundvand eller overfladevand og beskyttet mod vejrlig.
- Eksisterende olietanke er reguleret af olietanksbekendtgørelsen. Nye tanke og/eller sløjfning af tanke skal anmeldes til Ikast-Brande Kommune.

Det vurderes, at der er redegjort for et vand- og energiforbrug, der står mål med størrelsen af dyreholdet. Der er en stigning i ressourceforbruget som følge af godkendelsen.

B.9 Valg af BAT

Der anvendes varmevekslere for at reducere ammoniakemissionen fra anlægget. Varmevekslere er optaget på teknologilisten med en effektivitet på 28 %.

Samlet BAT beregning 			
	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N /år)	6156	513	6669
Faktisk emission (kg NH ₃ -N /år)	5754	325	6080
Forskel (kg NH ₃ -N /år)	-	-	589
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	Ja

Vurdering

Ejendommen lever op til BAT kravene.

B.10 Grænseoverskridende virkninger

Det er vurderet, at det udelukkende er produktionens emission af ammoniak der potentielt kan have en grænseoverskridende virkning. Det er dog vurderet at ammoniakemissionen har et niveau og en karakter, hvor hovedparten af emissionen vil påvirke lokalområdet og kun mindre del af emissionen vil bidrage til baggrundsbelastningen i omkringliggende lande. Det er derfor vurderet at produktionen ikke medfører grænseoverskridende virkninger hverken lokalt eller internationalt.

IE-husdyrbrug

Der er tale om et IE-husdyrbrug, da der er over 40.000 stipladser til slagtekyllinger på anlægget.

C.1 Foranstaltninger ved ophør

I forbindelse med ophør vil der blive truffet de nødvendige foranstaltninger med henblik på at overlevere anlægget i forsvarlig miljømæssig tilstand.

- Den resterende husdyrgødning i staldene vil blive fjernet
- Fodersiloer/foderrum tømmes og rengøres
- Staldene vil blive rengjort og spildevandet kørt ud på dyrkede arealer i henhold til lovgivningen
- Udtjent inventar og andet metal vil blive leveret til produkthandleren
- Udtjent elektronisk udstyr vil blive leveret til genbrug
- Andet affald vil blive afhændet efter miljølovens forskrifter
- Oliekanke tømmes
- Døde dyr fjernes
- Gylletankene vil blive fjernet, når de ikke længere er brugbare for denne eller anden bedrift

C.2 Anvendelse af BAT råvarer, energi, vand og management

Management

Medarbejdere

De ansatte deltager løbende i relevante kurser. Der bliver udarbejdet APV for arbejdspladsen, opsat førstehjælpskasser og øjenskylleudstyr, og der er konstant værnemidler i form af beskyttelsesbriller, handsker, åndedræts- samt høreværn til rådighed for medarbejderne.

Oplæring

Der er oplæringsprogrammer for ansatte i relation til relevant lovgivning, herunder miljøgodkendelsen, beredskabsplanen, vedligeholdelse af udstyr.

Beredskabsplan

Der er udarbejdet en beredskabsplan, hvori telefonnumrene til kontaktpersoner og offentlige kontaktinstanser i forbindelse med eventuelle uheld er nedskrevet. Beredskabsplanen indeholder forholdsregler i forbindelse med uheld med kemikalier, driftsmateriel, husdyrgødning, brand m.v., og er tilgængelig for alle på arbejdspladsen.

Dagligt tilsyn

Ansøger eller dennes ansatte tilser dyr og produktionsanlæg flere gange hver dag. Der udføres små reparationer når det er nødvendigt. Hvis der er behov for det, bliver der tilkaldt service til driftsanlægget som udføres af kompetent personale.

Mark- gødningsplan

Der bliver hvert år udarbejdet gødningsregnskab af en planteavlskonsulent.

Sprøjtejournal

Der føres sprøjtejournal.

Gødningsbeholderne følger reglerne for kontrol min. hvert 10 år.

Renoveringsplan for driftsudstyr og staldbygninger

Stalde opføres i forbindelse med godkendelsen og det forventes ikke at der skal foretages gennemgribende renovering før om 30 år.

Samlet BAT indenfor management

Det vurderes, at ejendommen anvender bedst tilgængelig teknik, indenfor følgende managementpunkter:

- Alle medarbejdere deltager løbende i relevante kurser.
- Der bliver udarbejdet en beredskabsplan som hænger tilgængelig for alle medarbejdere.
- Der foretages daglige tilsyn og løbende service og vedligehold på driftsanlæggene.
- Kvalitetskontrol
- Vurdering af tidshorisonten for større renovering af driftsinventar og driftsbygninger.
- Der bliver indført miljøledelse på ejendommen

Godt landmandskab

- Bedriftens medarbejdere uddannes løbende gennem kurser og efteruddannelse
- Medarbejdere er orienteret om, at ejendommen er miljøgodkendt, og hvilket ansvar der dermed følger. I bedriftens driftsregnskab registreres forbrug af indkøbt foder, el og vand.
- Affald bortskaffes til genbrug.
- Der udarbejdes gødningsregnskab på bedriften.
- Rengøring i og omkring siloer og bygninger foretages jævnligt med henblik på at minimere risikoen for lugt, skadedyr samt mindske risikoen for at der opstår uhygiejniske forhold.
- Sætte særlig fokus på dyrevelfærd og fortsat gøre en ekstraordinær indsats over for infektioner, som kan overføres fra dyr til mennesker.
- Tage hensyn til grund- og overfladevand, når driften tilrettelægges.

Rengøring og desinficering

Der er på bedriften stor opmærksomhed på at renholde stalde og de omkringliggende arealer. En sideeffekt af godt indeklima er, at staldene lugter mindre end gennemsnittet, samt at ammoniakfordampningen ligeledes er lavere.

Miljøledelsessystem

Der er i februar 2017 offentliggjort BAT konklusioner for husdyrbrug, hvilket medfører at alle IE-brug inden 21. februar 2021 skal have implementeret miljøledelse dog senest ved meddelelse af §16a miljøgodkendelse.

Miljøledelsen skal omfatte:

- 1) formulere en miljøpolitik med afsæt i husdyrbrugets miljøforhold,
- 2) fastsætte miljømål,
- 3) udarbejde handlingsplan for det eller de fastsatte miljømål,
- 4) minimum 1 gang årligt evaluere miljøarbejdet og om nødvendigt foretage justeringer af mål og handlingsplaner og
- 5) minimum 1 gang årligt gennemgå miljøledelsessystemet. Miljøledelse er allerede indført på husdyrbruget.

BAT energi

Energibesparende foranstaltninger

Belysning:

- Der anvendes energibesparende belysning.
- Lamper rengøres jævnligt
- Lyset er tændt i overensstemmelse med lovgivningens krav til lysperioder til kyllinger. Fodring og ophold i staldene sker typisk i perioden 6-18 og i den periode kan lyset være tændt.

Det skal understreges, at tidspunkterne for lys er vejledende og der vil kunne være daglige og sæsonmæssige udsving i varigheden af tændt lys.

Korntørring:

Der opbevares ingen korn på anlægget.

Transport:

Køretøjer vedligeholdes og tomgangskørsel undgås. Ansøger har fokus på at minimere antal transporter, bl.a. ved at køre med fulde læs af kyllinger.

Ventilation:

Der er undertryksventilation med vægventiler i alle stalde. Alt ventilation er med E/C styring. Der er separat styring i hver sektion som styrer varme/ventilation. Herved sikres de mest optimale forhold for grisene og samtidig sikres også, at der bruges mindst mulig energi. Desuden bliver udsugningsenhederne vasket for hvert hold nye kyllinger. Derved reduceres vindmodstanden i aftrækskanalen og der spares store mængder energi. Der anvendes varmevekslere hvor varmen genindvindes og genbruges.

Styring af ventilationen i staldene er med til at sikre et godt indeklima og samtidigt med til at reducere forbruget af energi til et absolut minimum.

Opvarmning

Det forventes at staldene opvarmes ved hjælp af varmepumpeteknologi og genindvinding af varmen fra varmevekslerne. Derudover etableres der enten flisfyr eller gasfyr som supplerende varmekilde.

BAT vand

Vandbesparende foranstaltninger

- Anlæggets drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt med henblik på at undgå spild.
- Ansøger bestræber sig på at minimere forbruget af vaskevand.
- Vandforbruget minimeres ved at der bruges drikkenipler.
- For ikke at bruge mere vand end nødvendigt og samtidig få en effektiv rengøring, anvendes højtryksrensere og iblødsætning, når staldene rengøres.
- Stopphaner på vandslanger.
- Der udføres regelmæssig kalibrering af drikkevandsanlægget for at undgå spild.

BAT – råvarer

Der er på bedriften stor opmærksomhed på at minimere anvendelsen af råvarer i produktionen. Der laves således foderkontroller for hvert hold kyllinger, for derigennem at kunne monitorere fodereffektivitet og produktionseffektivitet.

Der er fokus på at minimere spild af foderstoffer og på at optimere og minimere indholdet af fosfor og protein i foderstoffer, dog altid med fokus på virksomhedens produktionsresultater og ikke mindst dyrenes velbefindende.

- Indkøb af foder sker på grundlag af foderplanlægning.
- Jævnlig regulering af fodertildeling.
- Der udarbejdes foderplaner, evt. i samarbejde med konsulent, og med anvendelse af nyeste viden indenfor kyllingefodring. Herved optimeres fodringen så unødigt forbrug af råvarer undgås.
- Godt management og sunde dyr.
- Foderanlæg justeres jævnligt, således at udfodret mængde svarer til dyregruppen og unødigt foderspild minimeres.
- Kyllingerne fasefodres, dvs. at der fodres med forskellige foderblandinger afhængigt af dyrenes alder/levende vægt. Kravet til næringsstoffer er forskelligt, og ved at fasefodre indenfor normerne undgås en generel overforsyning med råprotein og fosfor, som ellers vil udskilles via husdyrgødningen og belaste miljøet.

Samlet BAT-vurdering

Samlet vurderes det at projektet lever op til BAT indenfor punkterne, ammoniak, miljøledelse, management, fodringsstrategi, vand, energi, spildevand, støj, støv, lugt, opbevaring af husdyrgødning, forarbejdning af husdyrgødning og udbringning af husdyrgødning, blandt andet baseret på punkterne i BREF-dokumentet og lovgivningskravene.

Risikoen for sygdomme eller antibiotikaresistens håndteres af generelle veterinærregler i fødevarestyrelsens regi.

I lovgivningen er der faste krav til BAT på ammoniakudledning, som sikrer at husdyrbrug vælger et staldsystem eller en teknologi blandt de bedste tilgængelige, for at begrænse ammoniakudledningen fra husdyrbruget.

De BAT-krav, der stilles til husdyrbrugene, bidrager til, at målet for fald i ammoniakemissionen i DK nås og at den sundhedspåvirkning ammoniak afstedkommer dermed imødegås. Når ammoniakudledningen begrænses, bidrager det også til en generel bedre beskyttelse af ammoniakfølsom natur, da baggrundsbelastninger hertil begrænses.

C.3 Ikke teknisk resume af væsentlige alternativer

For at reducere ammoniakemissionen mest muligt er følgende alternativer undersøgt:

Der findes ikke øvrige godkendte teknologier til reduktion af ammoniak fra fjerkræstalde.

Miljøkonsekvensrapport

I relation til miljøkonsekvensrapportens krav til oplysninger jf. punkt B henviser til punkter B1-B10 i nærværende afsøgning, og den videre redegørelse i miljøkonsekvensrapporten tager udgangspunkt i ovennævnte oplysninger.

E.1-a Udformning, dimensioner mm.

Ejendommen består af følgende produktionsbygninger:

Materialevalg

	Grundplan ca.	Byg- nings- højde ca.	Tag- hæld- ning	Bygningsmaterialer/f arver	Anvendelse
Stald 1	2760 m ²	8,5 m	20 °	Mørke elementer, gråt tag	Slagtekyllinger
Stald 2	2760 m ²	8,5 m	20 °	Mørke elementer, gråt tag	Slagtekyllinger
Stald 3	2760 m ²	8,5 m	20 °	Mørke elementer, gråt tag	Slagtekyllinger
Stald 3	2760 m ²	8,5 m	20 °	Mørke elementer, gråt tag	Slagtekyllinger
Gylletank	345 m ²	3 m		Elementer	Husdyrgødning
Gylletank 2	938 m ²	8 m		Elementer, grå overdækning	Husdyrgødning

I øvrigt henvises til landskabsvurderingen under punkt B.4.

E.1-b Forventede indvirkning på miljøet

Husdyrbruget forventer ingen væsentligt skadende virkninger på miljøet som følge af produktionen på ejendommen. På ejendommen følger og overholder man generelt dansk lovgivning, men i særdeleshed vurderes at lovgivningen om anvendelsen af gødning herunder husdyrgødningsbekendtgørelsen og husdyrloven i alt sin væsentlighed sikrer miljøet mod utilsigtede virkninger af husdyrproduktionen. De beskrevne krav til dansk landbrug indenfor kvælstofkvoter, fosforregnskab, vurdering af mulige skader på sårbar natur, vurdering af påvirkning af naboer mm. vurderes at forebygge og begrænse den mulige skade som landbrugsproduktionen kan have på miljøet.

Husdyrbrugets forventede potentielle væsentlige indvirkningerne på miljøet vurderes at være:

- påvirkning af vandmiljø
- påvirkning af omkringliggende natur
- påvirkning af naboer

Vandmiljø

Projektet kan potentielt påvirke vandmiljøet, både grundvandsressourcen og ferske vande samt havmiljøet. Det er dog vurderet at de generelle virkemidler som virksomheden skal leve op til jf. anden lovgivning, modvirker de potentielle væsentlige påvirkninger af vandmiljøet. Herunder gælder erhvervets generelle krav til opsamling af overskudskvælstof gennem efterafgrøder, og skærpede krav til fosforoverskud fra bedrifterne.

Kumulation

Produktionen af fødevarer vil altid medføre en påvirkning af miljøet, men i Danmark er der skrappe kvotekrav til anvendelsen af kvælstof til planteavl, således at ikke alle planter tildes den gødning de har brug for. Dette krav, sammen med ovenstående efterafgrøder mm. betyder at der, selv i kumulation med andre ejendommen, må forventes en minimal påvirkning af miljøet.

Natur

Påvirkning af den omkringliggende natur gennem deposition af ammoniak kan i visse tilfælde medføre en væsentlig påvirkning af naturen. Der er dog opstillet en række krav og kriterier for hvornår en påvirkning er væsentlig, og bedriften overholder disse krav til alle særligt sårbare naturkategorier i området. Det er derfor vurderet at produktionen ikke medfører en væsentlig påvirkning på naturen i området.

I relation til bilag IV dyre- og plantearter vurderes bekendtgørelsens afskæringskriterier i alt sin væsentlighed at reducere påvirkningen af sådanne arter til et absolut minimum, og at disse arter derfor ikke påvirkes negativt af produktionen.

Kumulation

Bedriftens påvirkning af særlig sårbar natur er vurderet i forhold til kumulation med øvrige bedrifter i nærområdet. I relation til særlig sårbar natur er der skærpede krav til bedriftens tilladte påvirkning af et særligt sårbart område, såfremt der ligger andre bedrifter i nærheden af den sårbare natur.

Der er ikke andre bedrifter indenfor en afstand der medfører kumulation og kumulation i forhold til kategori 1 natur er derfor ikke inddraget i vurderingerne.

Naboer/lugt

Alle husdyrproduktioner medfører en emission af lugt, støv, støj og lys. Disse emissioner spredes omkring bedriften afhængig af vind, højde på afkast, hastighed på luften i ventilator og temperatur. I relation til lugt vurderes denne spredning omkring ejendommen i husdyrgodkendelse.dk, hvor i forvejen fastsatte afskæringskriterier i forhold til enkeltliggende naboer, samlet bebyggelse og byzone/sommerhusområde skal overholdes. Bedriften overholder disse afskæringskriterier og derfor vurderes bedriften ikke at påvirke miljøet væsentligt med hensyn til lugt.

Kumulation

I forhold til naboer gælder ligeledes et kumulationsprincip, hvor kravene skærpes såfremt der ligger andre produktioner med en ammoniakemission over 750 kg indenfor en afstand af 100 meter fra enkeltliggende naboer eller 300 meter fra samlet bebyggelse eller byzone. Afstanden vurderes ud fra en gennemsnitsafstand fra alle stalde til samme punkt i en af kategorierne enkelt bolig, samlet bebyggelse eller byzone.

Der ligger ikke andre produktioner indenfor en afstand der betyder at der er kumulation, og derfor er kumulationen med andre husdyrbrug ikke vurderet for det punkt.

E.1-c Risiko for ulykker mm.

Risici og håndtering

Brand

Kan opstå som følge af fejl i elinstallationer og medføre risiko for udslip af giftige stoffer. Dette søges undgået ved at vedligeholde el-udstyr og undgå adfærd, der kan beskadige ledninger og elektriske hjælpemidler.

Husdyrgødning

Der kan forekomme spild af husdyrgødning i forbindelse med håndteringen af husdyrgødningen. Husdyrgødning håndteres udelukkende på befæstede arealer og derfor kan evt. spild opsamles efter endt udmugning.

Risiko for spild forsøges minimeret ved at:

- Der ryddes op, hvor der arbejdes.
- Medarbejdere får god instruktion.
- Bygninger og maskiner vedligeholdes.
- Der er gode adgangs- og transportveje.

Udslip af miljøskadelige stoffer

Hvor der opstår uheld med risiko for udslip af skadelige stoffer, kontaktes kommunens miljøberedskab. Hvor der er overhængende fare alarmeres alarmcentralen på telefon 112.

Kemikalier

Forskellige hjælpemidler som rengørings- og desinfektionsmidler til staldrengøring, konserveringsmidler til foderbrug, medicin og andre hjælpepestoffer, der kan udgøre en miljørisiko, håndteres og opbevares, så der ikke kan ske en utilsigtet udledning til miljøet. Alle kemikalier opbevares og anvendes i rum med fast gulv hvorfra evt. spild enten kan opsamles eller afledes til opsamlingsbeholder.

Pesticider og sprøjteudstyr

Der er ingen opbevaring af pesticider, alt markarbejde udføres fra anden ejet ejendom.

Oplag af olie og andre kemikalier

Der er ingen oliekemikalier på anlægget.

Samlet vurdering af risikoelementer vedrørende miljøforhold

Det vurderes, at håndteringen af husdyrgødning foregår på en tilfredsstillende måde, og at husdyrbruget samlet set håndterer risikoelementerne korrekt og derfor ikke vil have en negativ påvirkning på miljøet og omgivelserne.

Beskrivelse af risikominimering

Risikominimering på et landbrug med kyllinger involverer flere strategier og foranstaltninger for at reducere potentielle farer og sikre både dyrevelfærd og medarbejdernes sikkerhed. Her er nogle vigtige elementer:

1. **Uddannelse og træning:**
 - Regelmæssig træning af personale i sikkerhedsprotokoller, korrekt håndtering af kyllinger og brug af udstyr. Viden om dyrevelfærd og sundhed kan minimere risici relateret til håndtering.
2. **Sikkerhed og ergonomi:**
 - Design af arbejdspladser og brug af udstyr, der fremmer ergonomisk korrekt stillinger og minimerer belastninger. Sørg for stabile platforme og skridsikre overflader for at forhindre fald.
3. **Sundhed og hygiejne:**
 - Oprettelse af standarder for hygiejne, hvor medarbejdere ifører sig passende personlige værnemidler (PPE) for at reducere risikoen for smitte og kemiske eksponeringer.

- Regelmæssig sundhedsmonitorering af kyllinger for at opdage sygdomme tidligt.
- 4. **Maskin- og udstyrsvedligeholdelse:**
 - Etablering af en rutine for regelmæssig vedligeholdelse og inspektion af maskiner og udstyr for at sikre deres korrekte funktion og minimere risikoen for skader.
- 5. **Biosecurity-foranstaltninger:**
 - Implementering af strenge biosecurity-foranstaltninger for at forhindre indførsel af sygdomme. Dette kan inkludere adgangskontrol til staldområder, desinfektion af fodertanker og transportkøretøjer samt vaccination af kyllinger.
- 6. **Sikker opbevaring af kemikalier:**
 - Sikring af, at medicin og rengøringsmidler opbevares korrekt, væk fra børn og utilsigtet adgang. Skiltning og instruktioner skal være tydelige.
- 7. **Oprettelse af nødplaner:**
 - Udvikling af nødprocedurer i tilfælde af ulykker, sygdomsudbrud, brand eller andre nødsituationer. Træning i disse procedurer kan hjælpe medarbejdere til at reagere hurtigt og effektivt.
- 8. **Transport- og logistikplanlægning:**
 - Gennemgang af transportmetoder for at sikre, at de er sikre både for dyr og medarbejdere. Anvendelse af korrekt udstyr til transport kan minimere stress og skader på kyllinger.

Ved at implementere disse risikominimerende foranstaltninger kan et landbrug med kyllinger skabe et sikkert og effektivt arbejdsmiljø, samtidig med at det beskytter dyrevelfærd og fødevarer sikkerhed.

E.1-d Væsentlige alternativer

Husdyrbruget har i forbindelse med godkendelsen vurderet på alternativer indenfor ammoniakreduktion og lugtreduktion. Produktionen lever op til Miljøstyrelsens fastsatte afskæringskriterier for lugt og ammoniak. Der eksisterende desværre ikke godkendte alternativer til reduktion af ammoniak og lugt fra fjerkræstalde.

Der er vurderet på alternative placeringer, og alternative antal stalde. Den valgte placering er dog den placering der giver mindst flytning af jord og i øvrigt lever op til alle krav, og det vurderes ikke relevant at vurdere på andre placeringer blot for vurderingens skyld.

Den valgte placering er vurderet at tage de bedste hensyn til produktion, miljø og de nærmeste omgivelser.

E.2 Ikke teknisk resume

I dette afsnit er der nævnt de væsentligste foranstaltninger for at begrænse det ansøgte projekts virkninger på miljøet. I alle de foregående afsnit, vil man kunne læse yderligere om de anvendte foranstaltninger og vurderingerne heraf.

- Der udarbejdes mark-/gødningsplan for ejendommens jordtilliggende, hvorved fosfor- og nitratudvaskning minimeres.
- Spildevandsledningerne, herunder tagvand, overfladevand og sanitært spildevand er adskilt fra hinanden efter gældende regler, for at undgå en forurening af overflade- og grundvand.
- Der foretages forskellige egenkontroller, for at bl.a. at følge produktionen, forbrug af fx foder, el og vand m.m.
- Der er udarbejdet en beredskabsplan for ejendommen.
- Der anvendes varmevekslere.

E.3 Kompetente ekspert

Miljøkonsekvensrapporten er udarbejdet af Cand.scient Jakob Altenborg fra Miljø & Natur Landbrugsrådgivning.

F.1-a Husdyrbrugets placering

Der henvises til punkt B.4

F.1-b Fysiske karakteristika

Der henvises til punkt E.1-a

F.1-c Energibehov og forbrug

Der henvises til punkt B.8

F.1-d Reststoffer og emissioner

Der henvises til punkterne B.5 for ammoniak, B.6 for lugt, B.7 for Støj, rystelser og støv og B.8 for affald

F.2 Rimelige alternativer

Rimelige alternativer forstås som alternativer der giver mulighed for den ansøgte produktion, men hvor f.eks. der inddrages anden teknologi, ændres på placeringen af staldene, men rimelige alternativer er ikke mindre produktion eller i øvrigt væsentligt ændret projekt.

Der er vurderet på alternativer til reduktion af ammoniakfordampningen. Husdyrbruget har valgt at anvende varmeveksler, som er den eneste teknologi der er godkendt med en ammoniakreducerende effekt i kyllingestalde.

Der er i afsnit E.1-d og afsnit B.4 vurderet på alternative placeringer af stalden. Det er i de afsnit konkluderet at der ikke er alternative placeringer af de ansøgte stalde som er bedre end det ansøgte.

F.3 Referencescenarie

Referencescenariet i den ansøgte produktion vurderes at være den eksisterende produktion og eksisterende produktionsbygninger. En statisk tilstand er oftest ikke et udtryk for noget positivt, da der er ensbetydende med at hjulene er gået i stå. Dette er også tilfældet i landbruget. Det er derfor uundgåeligt, at landbruget hele tiden ændres i takt med omgivelserne.

I alle virksomheder er der løbende krav til at tilpasse og optimere driften efter markedsforholdene. Inden for landbrugserhvervet er det en realitet, at landmanden står over for faldende afregningspriser i forhold til inflationen samtidigt med, at omkostningerne stiger. Der skal således produceres et stadig stigende antal enheder for at overleve økonomisk. Derfor vil det være uundgåeligt, at produktionen løbende skal optimeres og udvides. Hvis produktionen ikke optimeres, smuldrer det økonomiske grundlag for virksomheden. Et konstant produktionsniveau er reelt en begyndende afvikling af produktionen med de personlige og samfundsmæssige konsekvenser, det giver.

F.4

Generelt gælder for alle nedenstående forhold at det vurderes at husdyrbrugets påvirkning hovedsageligt er begrænset til lokalområdet, dog undtagen klimagasser. Projektets direkte

indvirkninger er beskrevet, og der vurderes ikke at være væsentlige sekundære eller langsigtede virkninger. Det er vurderet at de miljøbeskyttelsesmål der er vedtaget i Danmark og EU er implementeret i den gældende lovgivning for området, og at der i den kontekst ligeledes er foretaget vurderinger af effekten af de enkelte påvirkninger både lokalt og internationalt.

Befolkningen og menneskers sundhed

Der er ingen forventning om at husdyrbruget vil påvirke befolkningen eller menneskers sundhed. Husdyrbruget er placeret med god afstand til tættere befolkede områder og den potentielle påvirkning af sundheden vurderes at være begrænset til de nærmeste omgivelser omkring husdyrbruget. Ifølge Miljøstyrelsens vurdering af luftforureningens påvirkning af mennesker og miljø, er der ikke angivet en direkte effekt af luftforureningen fra husdyrbrug på menneskers sundhed.

Biodiversiteten

Biodiversiteten kan potentielt påvirkes af husdyrbrugets emission af ammoniak. Miljøstyrelsen har fastlagt en række faste definerede naturkategorier som er oplistet i punkt B.5. Her fremgår ligeledes naturkategoriernes sårbarhed for ammoniak. Det vurderes derfor, at så længe de fastsatte sårbarheder i forhold til ammoniak overholdes, vil der ikke være en påvirkning af biodiversiteten fra husdyrbruget.

Jordarealer og jordbund

Husdyrbrugets produktion foregår i lukkede systemer (stalde) og der vil derfor ikke være en løbende påvirkning af jordbunden eller jordarealet. I forbindelse med anlægsfasen har der været en påvirkning helt lokalt, men denne påvirkning vurderes ikke at have en væsentlig påvirkning på miljøet.

Vand

Husdyrbrugets produktion foregår i lukkede systemer (stalde) og der vil derfor ikke være en påvirkning af vandressourcerne som følge af husdyrbrugets placering eller drift.

Luft og Klima

Luften påvirkes med udledning af ammoniak og lugt. Disse faktorer kan have en ikke uvæsentlig lokal påvirkning, men udover nærområdet (300 m radius) vurderes påvirkningerne at være af underordnet karakter.

I relation til emission af klimagasser har det ikke været muligt at finde empiriske data der gør det muligt direkte at kvantificere effekten af det enkelte husdyrbrug. Men ifølge Mette Hjort Mikkelsen et al kommer 20 % af udledningen af klimagasser til atmosfæren i Danmark fra husdyrproduktionen. Det er derfor en ikke uvæsentlig mængde klimagasser der udledes fra husdyrproduktionen.

Det har ikke været muligt at finde kilder, der gør det muligt at sammenligne emissionen af drivgasser fra dansk husdyrproduktion med husdyrproduktion i f.eks. Østersølandene. Denne sammenligning vurderes at være relevant i forhold til, at den samlede produktion af fødevarer ikke kan forventes at falde i de kommende år, som følge af befolkningstilvæksten. Derfor for at kunne vurdere effekten af en reduktion af klimagasser i dansk husdyrproduktion vil det være nødvendigt at vurdere, hvad evt. store krav til reduktion af klimagasser vil betyde af udflytning af husdyrproduktion, til lande med mindre skrappe miljøkrav end de danske. Atmosfæren er ligeglad om klimagaserne kommer fra Danmark eller fra Polen.

Samlet vurderes husdyrbruget ikke at påvirke klimaet mere end et tilsvarende husdyrbrug i Danmark eller i øvrigt resten af verden, og det vurderes at yderligere indgreb i forhold til klimaet, bør ske gennem generel regulering.

Kulturarv og landskab

Husdyrproduktionen er beliggende i et område uden særlige landskabelige værdier og uden værdifuld kulturarv. Projektet er i afsnit B.4 vurderet i forhold til kulturarv og landskab og det er vurderet at der ikke vil være en væsentlig påvirkning af disse forhold.

F.5-a Anlæggelse og tilstedeværelse af husdyrbruget

I forbindelse med anlægsfasen af husdyrbruget, må det forventes at der vil være en øget transport til og fra byggepladsen, og der vil være en påvirkning af området med støv og larm. Ligeledes vil der være et større ressourceforbrug i form af vand og el samt brændstof. Anlægsfasen vurderes dog at være relativt kort og påvirkning af lokalområdet derfor af forbigående karakter.

Tilstedeværelsen af husdyrbruget vil påvirke næromgivelserne med ammoniak, lugt, støj og støv. Disse forhold er behandlet under punkt B.5, B.6 og B.7. Samlet set vurderes tilstedeværelsen, ud fra objektive kriterier opstillet af Miljøstyrelsen i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, ikke at føre til en væsentlig påvirkning af området. Særligt ikke taget i betragtning at anvendelse af varmevekslere reducerer ammoniakfordampningen fra husdyrbruget.

F.5-b Brugen af naturressourcer

Brugen af naturressourcer begrænser sig til vandforbrug til drikkevand. Som en naturlig del af driften sker der en løbende monitorering af vandforbruget. Vandressourcen er i øvrigt ikke begrænset i området. Det vurderes derfor at der ikke vil være en påvirkning af vandressourcen.

F.5-c Emission af forurenende stoffer

Emission af ammoniak og lugt vurderes at være den væsentligste kilde til påvirkning af miljøet fra husdyrbruget. Begge forhold er vurderet i afsnit B.5 og B.6 og nærværende miljøkonsekvensrapport giver ikke anledning til andre vurderinger og konklusioner.

Forhold som støj og vibrationer mm. er behandlet og vurderet i afsnit B.7 Nærværende miljøkonsekvensrapport giver ikke anledning til andre vurderinger og konklusioner.

Bortskaffelsen af og genanvendelsen af affald er behandlet i afsnit B.8 og nærværende miljøkonsekvensrapport giver ikke anledning til andre vurderinger og konklusioner

F.5-d Faren for sundhed, kulturarv og miljø

I henhold til afsnit E.1-c og afsnit F.4, vurderes faren for menneskers sundhed, kulturarv og miljøet som værende ikke væsentlig.

F.5-e Kumulation

Under punkt B.5 er kumulationen i relation til særlig sårbar natur i nærheden af husdyrbruget vurderet. Det forventes ikke at projektet i kumulation med andre husdyrbrug medfører en påvirkning af de nærmeste særligt sårbare områder.

F.5-f Indvirkning på klimaet

Husdyrbrug påvirker atmosfæren med udledning af særligt klimagasserne metan og lattergas (Sven g. Sommer et al, 2007). I henhold til Mette Hjort Mikkelsen et al udgør drivhusgasserne fra husdyrbrug ca. 20 % af den samlede udledning af drivhusgasser fra Danmark. Det har ikke umiddelbart været muligt at finde empiriske tal der gør det muligt at kvantificere den specifikke udledning fra husdyrbruget. Det vurderes dog heller ikke som relevant idet vurderingen af effekten alligevel skal foretaget i kumulation med øvrige emissioner af drivhusgasser, herunder den samlede udledning i Danmark. I forhold til den samlede udledning af drivhusgasser i Danmark er

den ansøgte produktion og dermed emission ubetydelig, og det vurderes derfor at det ansøgte projekt i sig selv ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af miljøet i forhold til udledningen af klimagasser, men det kan ikke udelukkes at projektet i kumulation med den øvrige udledning af drivhusgasser i Danmark og resten af verden, kan medføre en negativ påvirkning af klimaet. Det vurderes dog ikke som en rimelig udfordring at løse denne problematik i en konkret miljøgodkendelse.

F.5-g Anvendte teknologier

Der anvendes varmevekslere for at reducere ammoniakemissionen fra anlægget.

F.6 Metoder eller beviser

Der er ikke identificeret væsentlige virkninger på miljøet og der er derfor ikke anvendt metoder eller beviser til at forudberegne virkningerne.

F.7 Påtænkte foranstaltninger

Der er ingen påtænkte foranstaltninger til at forebygge eller begrænse miljøpåvirkningerne, idet der ikke er identificeret væsentlige virkninger på miljøet som følge af den ansøgte husdyrproduktion.

F.8 Større ulykker og katastrofer

Der er udarbejdet en beredskabsplan i henhold til Rådets direktiv 2012/18/EU. I beredskabsplanen er de væsentligste risikofaktorer beskrevet og forholdsregler i tilfælde af uheld er beskrevet.

F.9 Ikke teknisk resume

Miljøkonsekvensrapportens afsnit F har til formål at identificere forhold på husdyrbruget som kan medføre en væsentlig skadelig virkning på miljøet. I afsnittet er gennemgået effekten af:

- Ammoniak
- Lugt
- Klimagasser
- Støv
- Støj
- Menneskers sundhed
- Naturressourcer
- Vibrationer
- Affald

Der er ikke identificeret forhold på husdyrbruget som kan medføre en væsentlig virkning på miljøet.

F.10 Referenceliste

Miljøstyrelsens hjemmeside - Luftforureningens påvirkning af mennesker og miljø

Mette Hjorth Mikkelsen, Rikke Albrektsen, Ole-Kenneth Nielsen og Steen Gyldenkerne – debat indlæg i Altinget.dk: Forskere: Reduktion i drivhusgasser fra landbruget er "tæt knyttet til husdyr-produktion"

Sven G. Sommer et al. Aktuell videnskab 5, 2007: Drivhusgasser og husdyrproduktion